

การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด
จังหวัดสระแก้ว

นางสาวณเพชรดา สายแก้ว

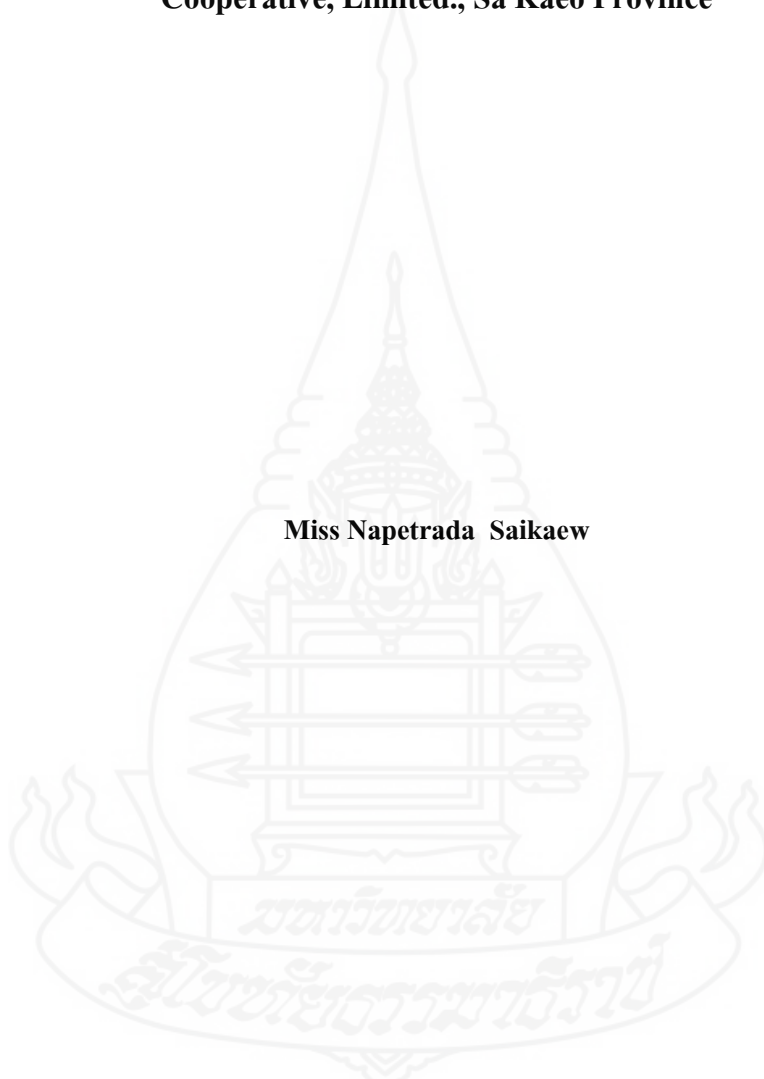

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2556

**Member Participation in the Business of Khlong Nam Khieo Agricultural
Cooperative, Limited., Sa Kaeo Province**

Miss Napetrada Saikaew

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives

School of Agriculture and Cooperatives

Sukhothai Thammathirat Open University

2013

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตร
คลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว
ชื่อและนามสกุล นางสาวณเพรดา สายแก้ว
แขนงวิชา สหกรณ์
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2557

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สงเสริม หอมกลิ่น)

(รองศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา จิตตลดากร)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว

ผู้ศึกษา นางสาวณเพชระดา สายแก้ว **รหัสนักศึกษา** 2559003377

ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ

ปีการศึกษา 2556

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว 2) ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว 3) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว

ประชากรที่ศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์ที่ทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว กำหนดขนาดตัวอย่าง จำนวน 398 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบทีและ เอฟ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษา พบว่า 1) สมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 41-50 ปี การศึกษาในระดับประถมศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิก 6-10 ปี ทุนเรือนหุ้นน้อยกว่า 10,000 บาท สมาชิกในครัวเรือน 3-5 คน ขนาดที่ดินทำกินน้อยกว่า 5 ไร่ การถือครองที่ดินเป็นของตนเอง มีเอกสารสิทธิ์เป็นเอกสารสิทธิ์ให้ประชาชนเช่าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01) การลงทุนด้านการเกษตร 30,000-50,000 บาท รายได้ในครัวเรือน 110,001-140,000 บาท ต่อปี และรายจ่ายในครัวเรือน 90,001-120,000 บาท ต่อปี 2) สมาชิกมีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์อยู่ในระดับน้อย 3) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจเรียงลำดับจากมีส่วนร่วมมากที่สุดไปหาน้อยพบว่า มีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจเงินฝาก และธุรกิจรวบรวมผลผลิต ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ไม่แตกต่างกัน สำหรับอายุ ระดับการศึกษา มีหุ้นในสหกรณ์ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่าลักษณะการถือครองที่ดิน และรายจ่ายในครัวเรือนที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ไม่แตกต่างกัน สำหรับขนาดที่ดินทำกิน ลักษณะเอกสารสิทธิ์ การลงทุนด้านการเกษตร รายได้ในครัวเรือนที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อจำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสมาชิกส่วนใหญ่ทำธุรกิจกับสหกรณ์ 3 ธุรกิจ 4) สมาชิกมีปัญหาในการทำธุรกิจกับสหกรณ์อยู่ในระดับน้อย ส่วนข้อเสนอแนะ คือ ต้องการให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีให้มากขึ้น ควรจัดประชุมกลุ่มสมาชิก อย่างน้อยปีละ 2-3 ครั้ง ควรมีการจ่ายเงินปันผลแก่สมาชิก และให้เจ้าหน้าที่มาติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ การมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจ สหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว

Independent Study title: Member Participation in the Business of Khlong Nam Khieo Agricultural Cooperative, Limited., Sa Kaeo Province

Author: Miss Napetrada Saikaew; **ID:** 2559003377;

Degree: Master of Business Administration (Cooperatives);

Independent Study advisor: Achara Cheewatragoongit, Associate Professor;

Academic year: 2013

Abstract

The objectives of this research were to study 1) personal factors and economic factors of the members of Khlong Nam Khieo Agricultural Cooperative, Limited, Sa Kaeo Province; 2) their knowledge about cooperatives; 3) their participation in the cooperative's business; and 4) problems and the members' recommendations for improving the business of the cooperative.

The population used in the study are members of co-operative that do business with Khlong Nam Khieo Agricultural Cooperative, Limited, Sa Kaeo Province. To determine the sample size of 398 people. Data were collected using a questionnaire and analyzed using the descriptive statistics of frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test F-test and content analysis.

The results showed that 1) The majority of members were female, age 41-50, educated to primary school level, and had been members for 6-10 years. Most of them held shares in the cooperative worth less than 10,000 baht. Most had 3-5 members of their households and owned less than 5 rai of land for farming. In most cases they held a document intitled, public benefit in land reform (SPK 4-01) type of land deed. They invested on average 30,000-50,000 baht in agriculture. Their annual household income was 110,001-140,000 baht a year and their average household expenses were 90,001-120,000 baht a year. 2) Overall, the members had a low level of knowledge about cooperatives. 3) The members participated in the cooperative's business the most in the credit business, followed by the merchandise re-sale business, the savings deposit business and the agricultural products consolidation business the least. The data showed that the personal factors of sex and number of years of membership in the cooperative were not related to level of participation in the cooperative's business, but there was a statistically significant relationship between the factors of age, educational level, stockholding in the cooperative, and number of household members and level of participation in the cooperative's business. For economic factors, the factors of type of land ownership and household expenses were not related to level of participation in the cooperative's business, but there was a statistically significant relationship between the factors of amount of land held, type of deed, amount invested in agriculture, and household income and level of participation in the cooperative's business. A statistically significant relationship was also found between knowledge of cooperatives and participation in the cooperative's business. Most members participated in three of the cooperative's businesses. 4) Most of the members said they had few problems with the cooperative's business. They recommended that cooperative personnel should develop better personal relations skills, that the cooperative should hold member meetings at least 2 or 3 times a year, that the cooperative should pay dividends to members and that officials should monitor the cooperative's operations on a regular basis.

Keywords: Participation in Business, Khlong Nam Khieo Agricultural Cooperative, Limited, Sa Kaeo Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ และรองศาสตราจารย์สังเสริม หอมกลิ่น และคณาจารย์ จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชอีกหลายท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการ ทำการค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งเสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ สมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ และเจ้าหน้าที่ สหกรณ์การเกษตร คลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่ให้ความช่วยเหลือในการแจกแบบสอบถามและให้ความ สะดวกในการค้นคว้าข้อมูล ตลอดจนสมาชิกสหกรณ์ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน รวมทั้งท่านที่ ไม่ได้กล่าวนามอีกมากมายที่มีส่วนช่วยให้งานค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

คุณค่าพึงมีของการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอมอบเป็นเครื่องบูชา บิดา มารดา บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณที่ให้การอบรมสั่งสอน และให้การสนับสนุนเป็นกำลังใจในการศึกษา ครั้งนี้ จนสำเร็จด้วยดี

ณเพชรรดา สายแก้ว

เมษายน 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ท
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
กรอบแนวคิดในการศึกษา	3
ขอบเขตในการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์	6
ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสระแก้ว และสหกรณ์ในจังหวัดสระแก้ว	16
บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร และสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด	21
แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	43
ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก	44
ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก	48
การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว	49
การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ในรอบปีที่ผ่านมา.....	49
การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของ สมาชิก.....	53
ปัญหาของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ และข้อเสนอแนะ	77
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	80
สรุปผลการศึกษา	80
อภิปรายผล	87
ข้อเสนอแนะ	90
บรรณานุกรม	91
ภาคผนวก.....	94
ประวัติผู้ศึกษา.....	102

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 จำนวนสหกรณ์ในจังหวัดสระแก้วแยกตามประเภทสหกรณ์.....	21
ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิก มีหุ้นหรือถือหุ้นในสหกรณ์ และจำนวนสมาชิก ในครัวเรือน.....	44
ตารางที่ 4.2 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปร ขนาดที่ดินทำกิน ลักษณะการ ถือครองที่ดิน ลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดิน การลงทุนด้านการเกษตรต่อปี รายได้ในครัวเรือนต่อปี และรายจ่ายในครัวเรือนต่อปี	46
ตารางที่ 4.3 จำนวนร้อยละของผู้ตอบคำถามความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ถูกต้อง	48
ตารางที่ 4.4 ระดับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก	49
ตารางที่ 4.5 ธุรกิจสินเชื่อในรอบปีที่ผ่านมา	50
ตารางที่ 4.6 ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายในรอบปีที่ผ่านมา.....	50
ตารางที่ 4.7 ธุรกิจรวบรวมผลผลิตในรอบปีที่ผ่านมา	51
ตารางที่ 4.8 ธุรกิจเงินฝากในรอบปีที่ผ่านมา	52
ตารางที่ 4.9 สรุปรูปการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตร- คลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว	52
ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับ สหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรเพศ	53
ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับ สหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรอายุ	54
ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ เงินฝากกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีอายุต่างกัน	54
ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับ สหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรระดับ การศึกษา.....	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ รวบรวมผลผลิตกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน.....	56
ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับ สหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรระยะเวลา การเป็นสมาชิก	56
ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับ สหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรมีหุ้นหรือ ถือหุ้นในสหกรณ์.....	57
ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ สิ้นเชื่อมกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีหุ้นหรือถือ หุ้นในสหกรณ์ต่างกัน.....	58
ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ จัดหาสินค้ามาจำหน่ายกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีหุ้นหรือถือหุ้นในสหกรณ์ต่างกัน.....	58
ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ รวบรวมผลผลิตกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีหุ้นหรือถือหุ้นในสหกรณ์ต่างกัน.....	59
ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ เงินฝากกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีหุ้นหรือถือ หุ้นในสหกรณ์ต่างกัน.....	59
ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ โดยรวมกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีหุ้นหรือถือ หุ้นในสหกรณ์ต่างกัน.....	60
ตารางที่ 4.22 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ กับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปร จำนวนสมาชิกในครัวเรือน.....	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.23 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ เงินฝากกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีจำนวน สมาชิกในครัวเรือนต่างกัน.....	62
ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ โดยรวมกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีจำนวน สมาชิกในครัวเรือนต่างกัน.....	62
ตารางที่ 4.25 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ กับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปร ขนาดที่ดินทำกิน	63
ตารางที่ 4.26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ เงินฝากกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มี ขนาดที่ดินทำกินต่างกัน.....	64
ตารางที่ 4.27 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ กับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปร ลักษณะการถือครองที่ดิน.....	64
ตารางที่ 4.28 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ กับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปร ลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดิน.....	65
ตารางที่ 4.29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ สินเชื่อกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มี ลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดินต่างกัน.....	66
ตารางที่ 4.30 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ เงินฝากกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มี ลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดินต่างกัน.....	66
ตารางที่ 4.31 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ โดยรวมกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มี ลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดินต่างกัน.....	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.32 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ กับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปร การลงทุนด้านการเกษตร.....	67
ตารางที่ 4.33 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ จัดหาสินค้ามาจำหน่ายกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีการลงทุนด้านการเกษตรต่างกัน.....	68
ตารางที่ 4.34 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ เงินฝากกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีการ ลงทุนด้านการเกษตรต่างกัน.....	69
ตารางที่ 4.35 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ โดยรวมกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีการ ลงทุนด้านการเกษตรต่างกัน.....	69
ตารางที่ 4.36 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ กับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปร รายได้ในครัวเรือนต่อปี.....	70
ตารางที่ 4.37 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ จัดหาสินค้ามาจำหน่ายกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีรายได้ในครัวเรือนต่างกัน.....	71
ตารางที่ 4.38 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ โดยรวมกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีรายได้ใน ครัวเรือนต่างกัน.....	71
ตารางที่ 4.39 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ กับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปร รายจ่ายในครัวเรือนต่อปี.....	72
ตารางที่ 4.40 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ กับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปร ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก.....	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.41 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ จัดหาสินค้ามาจำหน่ายกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกัน.....	74
ตารางที่ 4.42 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ เงินฝากกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีความรู้ เกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกัน.....	75
ตารางที่ 4.43 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ โดยรวมกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีความรู้ เกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกัน.....	76
ตารางที่ 4.44 ปัญหาของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์.....	78
ตารางที่ 4.45 ข้อเสนอแนะในการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว.....	78

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา	3
ภาพที่ 2.1 แผนภูมิแสดงโครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์	15
ภาพที่ 2.2 ตราประจำจังหวัดสระแก้ว	19
ภาพที่ 2.3 แผนที่จังหวัดสระแก้ว	20
ภาพที่ 2.4 บ้านไคของการมีส่วนร่วม 8 ชั้น ของอาร์นส์ไดน์	28

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์การเกษตรเป็นสหกรณ์ที่ตั้งขึ้นในหมู่สมาชิกที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีการดำเนินการที่แตกต่างกันออกไปตามสภาพของสภาพท้องถิ่นและการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้สมาชิกดำเนินการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะทำให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม โดยสหกรณ์จะทำหน้าที่ให้บริการด้านสินเชื่อ ด้านการรวบรวมผลผลิตการเกษตรและผลิตภัณฑ์ของสมาชิมาจัดจำหน่ายหรือแปรรูปออกขาย การจัดหาวัสดุการเกษตรและอุตสาหกรรมในครัวเรือนทั้งการให้บริการอื่นๆ แก่สมาชิก ตลอดจนการส่งเสริมการออมเงิน โดยการถือหุ้นและการฝากเงินกับสหกรณ์ของสมาชิก

สหกรณ์การเกษตรมีความสำคัญ ที่จะช่วยสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรมีความสำคัญ ที่จะช่วยสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก จากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสหกรณ์ การที่สหกรณ์จะสามารถดำเนินกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการของสมาชิกได้นั้น การมีส่วนร่วมของสมาชิกเป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งในการสนับสนุนการดำเนินงานของสหกรณ์ให้ประสบความสำเร็จได้อย่างดี

สหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว เป็นสหกรณ์ตามโครงการพระราชดำริ ที่ตั้งขึ้นมาเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมีวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน คือ การให้บริการสินเชื่อ การรับฝากเงินจากสมาชิก การรวบรวมผลผลิตทางการเกษตรของสมาชิมาจำหน่าย การจัดหาวัสดุการเกษตรเพื่อบริการแก่สมาชิก ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการเกษตร ซึ่งจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2544 (เดิมจดทะเบียนเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2521 ประเภทสหกรณ์นิคม) จนถึงสิ้นสุดปีบัญชีการเงิน 31 มีนาคม 2556 รวมระยะเวลาดำเนินงานจนถึงปัจจุบัน 35 ปี มีสมาชิก จำนวน 1,170 คน มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 144,683,470.19 บาท กำไรสุทธิ 39,977.95 บาท มีการดำเนินธุรกิจร่วมกัน ดังนี้ ธุรกิจสินเชื่อ (จำนวน 580 สัญญา) เป็นจำนวนเงิน 77,972,916 บาท ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวน

เงิน 23,071,506.12 บาท สมาชิกได้รับบริการ 550 คน ธุรกิจรวบรวมผลิตผล (รวบรวมข้าวเปลือก) จำนวน 20,181 กิโลกรัม จำนวนเงิน 292,624.50 บาท ธุรกิจผลิตสินค้า (น้ำดื่ม) ยอดจำหน่ายน้ำดื่ม จำนวนเงิน 2,676,997.95 บาท สมาชิกได้รับบริการ 657 คน ธุรกิจรับฝากเงิน จำนวนเงิน 122,491,912.25 บาท การดำเนินงานเน้นให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ พนักงาน และสมาชิกสหกรณ์นั้น มีความสำคัญอย่างยิ่ง ต่อผลสำเร็จการดำเนินงานของสหกรณ์ เพราะจะช่วยให้ผู้มีส่วนร่วมเกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของ (Ownership) และจะทำให้สมาชิกผู้มีส่วนร่วมยินยอมปฏิบัติตามหลักการวิธีการสหกรณ์ รวมถึงตกลงยอมรับได้อย่างสมัครใจ เต็มใจ และยังสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาที่มาจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกเอง รายงานกิจการประจำปี (2556: 18-37)

ดังนั้น ผู้ศึกษาในฐานะเป็นข้าราชการในสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด ตลอดจนปัญหาต่างๆของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ เพื่อนำผลการศึกษาใช้เป็นแนวทางการพัฒนา การแก้ไขปัญหาของสหกรณ์ ในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ ในจังหวัดสระแก้ว เพื่อเป็นประโยชน์กับคณะกรรมการ พนักงานและสมาชิกสหกรณ์ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้สนใจนำไปใช้ประโยชน์ในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์อื่นๆ ซึ่งจะทำให้สมาชิกสหกรณ์มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจกับสหกรณ์เพิ่มขึ้น ส่งผลให้สหกรณ์ดำเนินงานประสบความสำเร็จ สามารถให้บริการสมาชิกได้ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์ รวมทั้งพัฒนาสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง และยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว

2.2 เพื่อศึกษาความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว

2.3 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว

2.4 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว

3. กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการที่ได้ทบทวนวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิด (Conceptual framework) ในการศึกษาไว้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. ขอบเขตในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีจำนวนสมาชิก 1,170 คน ตามบัญชีรายชื่อสมาชิก ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 298 คน และกำหนดขอบเขตการศึกษาครั้งนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ระหว่างปี ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต และธุรกิจเงินฝาก

4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่หรือสหกรณ์

ศึกษาเฉพาะสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว

4.3 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด กลุ่มละ 12 คน จำนวน 14 กลุ่ม และกลุ่มละ 13 คน จำนวน 10 กลุ่ม เฉพาะผู้ทำธุรกิจกับสหกรณ์

4.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ศึกษาระหว่างเดือน พฤศจิกายน 2556 – เมษายน 2557

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว

5.2 สมาชิก หมายถึง สมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว

5.3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ หมายถึง สมาชิกทำธุรกิจกับสหกรณ์ระหว่างปีตั้งแต่หนึ่งธุรกิจขึ้นไป ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต และธุรกิจเงินฝาก

5.4 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิก มีหุ้นหรือถือหุ้นในสหกรณ์ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

5.5 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก หมายถึง ขนาดที่ดินทำกิน ลักษณะการถือครองที่ดิน ลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดิน การลงทุนด้านการเกษตรต่อปี รายได้ในครัวเรือนต่อปีและรายจ่ายในครัวเรือนต่อปีของสมาชิกโดยประมาณ

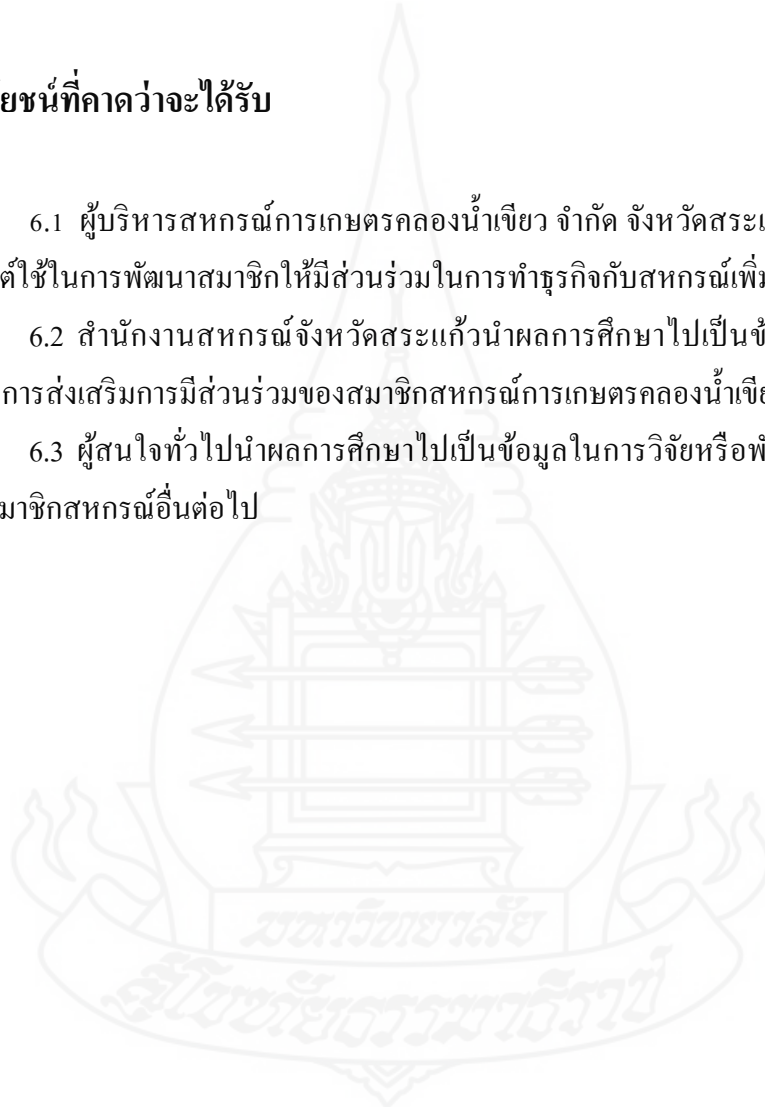
5.6 ด้านความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับหลักการ อุดมการณ์ วิธีการสหกรณ์ และการดำเนินงานหรือดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ ในฐานะสมาชิกสหกรณ์

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว นำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสมาชิกให้มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์เพิ่มมากขึ้น

6.2 สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระแก้วนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลในการกำหนดกลยุทธ์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด

6.3 ผู้สนใจทั่วไปนำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูลในการวิจัยหรือพัฒนาด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์อื่นต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนารอบแนวคิด และเป็นแนวทางในการวิจัย ซึ่งได้สรุปประเด็นที่สำคัญ 5 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์
2. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสระแก้ว และสหกรณ์ในจังหวัดสระแก้ว
3. บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร และสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด
4. แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ วาระแห่งชาติด้านสหกรณ์(2556 : 1-4) สหกรณ์ในประเทศไทย มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศสามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิต สร้างการจ้างงาน และช่วยเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ นอกจากนี้ สหกรณ์ยังมีบทบาท สำคัญต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยการนำอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์สอนให้สมาชิกสหกรณ์รู้จักการช่วยตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยึดหลักประชาธิปไตยในการบริหารองค์กรร่วมกันดูแลช่วยเหลือใส่ในในชุมชน รวมทั้งการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกและชุมชน ประกอบกับ องค์กร สหประชาชาติ ตระหนักถึงความสำคัญของวิธีการสหกรณ์ รวมทั้งบทบาทของสหกรณ์ต่อเศรษฐกิจและสังคม และการแก้ไขปัญหาความยากจน องค์กรสหประชาชาติ จึงได้ประกาศให้ปี 2012 เป็นปีสากลแห่งการสหกรณ์ เรียกร้องให้รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ตระหนักในคุณค่าของบทบาทสหกรณ์การแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และความยากจนของประเทศ และขอให้รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ขยายเผยแพร่หลักสหกรณ์ไปในหมู่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนใช้หลักสหกรณ์ในวิถีชีวิตของตนเอง

จากรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนให้สหกรณ์เป็นวาระแห่งชาติ ในโอกาสทศวรรษ ครบ 100 ปี ของการสหกรณ์ไทยของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ วุฒิสภาพ พ.ศ. 2553 ได้เห็นความจำเป็นในการผลักดันให้สหกรณ์เข้าสู่วาระแห่งชาติ ดังนี้

1. สหกรณ์ไทยได้รับการยอมรับว่าเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศโดยกำหนดอยู่ในรัฐธรรมนูญและนโยบายของรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง
2. สหกรณ์เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเศรษฐกิจและสังคมทั้งในชนบทและในเมืองของประเทศไทย
3. สหกรณ์เป็นการสร้างการมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันของประชาชน
4. สหกรณ์เป็นกลไกสร้างการเรียนรู้วิถีแห่งประชาธิปไตยในระยะยาว ยอมรับความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่เป็นการปูพื้นฐานความรู้ด้านการปกครองระบบประชาธิปไตย
5. ระบบสหกรณ์มีอุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์สามารถแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกโดยการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
6. สหกรณ์เป็นองค์กรที่เป็นสากลและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ
7. รัฐได้ใช้สหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งของเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตั้งแต่ปี 2549 และระบบสหกรณ์ดำเนินงานมาจะครบ 100 ปีในปี 2559

1.1 ความหมายของ “สหกรณ์” (Cooperatives)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระดำรัสเนื่องในโอกาสที่ผู้นำสหกรณ์เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ศาลาศิวลาลัย เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2521 (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2542: 1) “สหกรณ์ แปลว่า การทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันนี้ลึกซึ้งมาก เพราะจะต้องร่วมมือกันทุกด้าน ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยร่างกาย ทั้งในด้านงานที่ทำด้วยสมอง และงานการที่ทำด้วยใจ ทุกอย่างนี้ ขาดไม่ได้ ต้องพร้อม”

ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 “สหกรณ์” หมายถึง องค์กรทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยการลงหุ้นร่วมกัน จัดการร่วมกันในการผลิต การจำหน่ายสินค้า หรือบริการตามความต้องการ หรือผลประโยชน์อย่างเดียวกันของบรรดาสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงได้หนึ่งเสียงในการบริหารสหกรณ์ โดยไม่ขึ้นกับจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ โคนม(กฏ) คณะบุคคลที่ซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนว่าด้วยกฎหมายสหกรณ์

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 (มาตรา 4) ให้ความหมาย สหกรณ์ คือ คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

สรุป ความหมายสหกรณ์ คือ องค์กรที่คณะบุคคลที่รวมตัวกันมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม การกินดี อยู่ดี มีสันติสุขของมวลสมาชิก

1.2 อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์

“อุดมการณ์สหกรณ์” (Cooperatives Ideology) คือ ความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยตนเอง และการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ซึ่งจะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี มีความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม

การช่วยตนเอง คือ การพึ่งพาตนเอง ก่อให้เกิดอาชีพ ก่อให้เกิดรายได้โดยวิธี

- ขยัน (ไม่เกียจคร้าน อดทน อดกลั้น)
- ประหยัด(ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ฟุ่มเฟือย แต่อดออมมัธยัสถ์)
- พัฒนาตน (ใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมเสมอ ทั้งเรื่องวิชาชีพ และอื่น ๆ
- หลีกพ้นอบาย(การประพฤติตนให้ห่างไกลอบายมุขทั้งหลาย ที่เป็นบ่อเกิดแห่งความสุรุ่ยสุร่าย)

การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คือ การร่วมมือกัน การช่วยเหลือกัน การแบ่งปันกัน โดยวิธี

- การเสียสละเพื่อส่วนรวม (ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาตัวรอดคนเดียว ชอบความเป็นธรรม)
- ร่วมมือกันพัฒนา(เห็นความทุกข์ยากของเพื่อนบ้านเป็นสิ่งที่จะต้องช่วยเหลือ ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม)

- ซื่อตรงต่อกติกา (มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย รักษากติกาที่ตั้งไว้)
- มีเมตตารักใคร่กัน (ให้อภัยกัน รักใคร่กัน ใ้วางใจกัน เพื่อนช่วยเพื่อน)

“หลักการสหกรณ์” (Cooperatives Principles) คือ “แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม” ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญรวม 7 ประการ กล่าวคือ

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง (Voluntary and Open Membership)

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control)

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก (Member Economic Participation)

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence)

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ (Education, Training and Information)

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives)

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern For Community)

ทั้งนี้ ได้มีการยกประเด็นที่เป็นสาระสำคัญของแต่ละหลักการเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน ดังนี้

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง (Voluntary and Open Membership)

1. พึงตระหนักว่าการเข้าและออกจากการเป็นสมาชิก จะต้องเป็นไปโดยความสมัครใจของบุคคล (คำว่า “บุคคล” หมายถึง ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล) ไม่ใช่ถูกชักจูง โน้มน้าว ล่อลวง บังคับ ข่มขู่จากผู้อื่น
2. อย่างไรก็ตาม การกำหนดคุณสมบัติสมาชิกของสหกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลที่เข้ามาเป็นสมาชิกแล้วสามารถร่วมกันดำเนินกิจกรรมในสหกรณ์ได้ และไม่สร้างปัญหาความเดือดร้อนให้แก่เพื่อนสมาชิกและสหกรณ์ไม่ถือว่าขัดกับหลักการสหกรณ์ข้อนี้
3. สมาชิกสมทบนั้น ควรมีแต่เฉพาะกรณีของสหกรณ์บางประเภทที่มีลักษณะพิเศษและจำเป็นเท่านั้น ไม่ควรมีให้มีในสหกรณ์ทั่วไปหรือทุกประเภท เพราะตามปกติสมาชิกสมทบมาจากบุคคลซึ่งขาดคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกธรรมดา หากสหกรณ์ได้รับสมาชิกสมทบจำนวนมาก ก็อาจกระทบต่อการส่งเสริมผลประโยชน์ของสมาชิกธรรมดาได้ แม้ว่ากฎหมายจะได้ห้ามมิให้สมาชิกสมทบบ้างมีสิทธิบางประการก็ตาม

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control)

พึงตระหนักว่าเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนจะต้องร่วมแรงกายใจ และสติปัญญาในการดำเนินงานของสหกรณ์ตามวิถีทางประชาธิปไตย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผ่านช่องทางหรือองค์กรต่างๆ เช่น คณะกรรมการดำเนินการผู้ตรวจสอบกิจการและที่ประชุมใหญ่

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก (Member Economic Participation)

1. หลักการสหกรณ์ข้อนี้มุ่งเน้นให้สมาชิกทุกคนพึงตระหนักว่าบทบาทที่สำคัญของตนคือ การที่ต้องเป็นทั้งเจ้าของ และลูกค้าในคนเดียวกัน (Co-owners customers) จึงต้องทำหน้าที่เป็นทั้งผู้สมทบทุน ผู้ควบคุมและผู้อุดหนุนหรือผู้ใช้บริการของสหกรณ์ มิใช่เข้ามาเป็นสมาชิกเพียงเพื่อมุ่งหวังได้รับประโยชน์จากสหกรณ์เท่านั้น
2. ในการจัดสรรกำไรสุทธิเพื่อความเป็นธรรมแก่สมาชิก ส่วนหนึ่งต้องกันไว้เป็นทุนสำรอง ซึ่งจะนำไปแบ่งกันมิได้ แต่เป็นทุนเพื่อพัฒนาสหกรณ์ของพวกเขาเองถือว่าเป็นทุนทางสังคม นอกนั้น อาจแบ่งเป็นเงินปันผลในอัตราจำกัด และเป็นเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนแห่งธุรกิจ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence)

1. สมาชิก กรรมการและพนักงานสหกรณ์รวมทั้งหน่วยงานส่งเสริมสหกรณ์ต้องสำนึกและตระหนักอยู่เสมอว่าสหกรณ์เป็นองค์กรช่วยตนเอง และปกครองตนเอง เพราะฉะนั้นสหกรณ์ต้องเป็นอิสระในการตัดสินใจหรือทำสัญญาใดๆ ตามเงื่อนไขที่สหกรณ์ยอมรับได้กับบุคคลภายนอกหรือรัฐบาล

2. การรับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากรัฐหรือบุคคลภายนอกไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระของสหกรณ์หากผู้ให้ความช่วยเหลือมุ่งหมายให้สหกรณ์ช่วยเหลือตนเองได้ และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย รวมทั้งชี้แจงความเป็นตัวของตัวเองของสหกรณ์

หลักการที่ 5 การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ (Education, Training and Information)

1. หลักการข้อนี้เป็นจุดอ่อนของสหกรณ์ในประเทศไทยทุกระดับทั้งสหกรณ์ขั้นปฐมและสหกรณ์ขั้นสูง เพราะขาดแผนแม่บทในการพัฒนาการศึกษาทางสหกรณ์ให้เป็นบทบาท และความรับผิดชอบของขบวนการสหกรณ์อย่างแท้จริง ทั้ง ๆ ที่ได้เริ่มให้จัดตั้งกองทุนสะสมจัดสภาพสหกรณ์จากกำไรของสหกรณ์ มาตั้งแต่ พ.ศ. 2492 และแม้จะมีการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย และมีชุมนุมสหกรณ์ระดับชาติบ้างแล้ว ส่วนราชการที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็ยังคงดำเนินการให้การศึกษาและฝึกอบรมทางสหกรณ์ แทบจะเรียกได้ว่าซ้ำซ้อนกับขบวนการสหกรณ์โดยไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนให้ขบวนการสหกรณ์สามารถรับผิดชอบต่อการศึกษา และฝึกอบรมทางสหกรณ์ได้ด้วยตนเองในที่สุด โดยมีหน่วยงานของรัฐทำหน้าที่ให้การสนับสนุนอย่างเพียงพอตามความจำเป็น และเน้นการฝึกอบรมข้าราชการให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. การศึกษาฝึกอบรมและสารสนเทศมีความมุ่งหมายและเน้นกลุ่มเป้าหมายดังนี้

- การศึกษามุ่งให้สมาชิกและบุคคลทั่วไป ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่จะเป็นสมาชิกในอนาคต มีความรู้ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับการสหกรณ์ รวมทั้งมีความสำนึก และตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก หรือให้เป็นผู้มีจิตวิญญาณสหกรณ์

- การฝึกอบรมมุ่งให้กรรมการ ผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์มีความรู้ความสามารถ และทักษะ รวมทั้งความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน

- ส่วนสารสนเทศนั้นมุ่งให้บุคคลทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับเยาวชนและผู้นำด้านความคิดเห็น เช่น ผู้นำชุมชน นักหนังสือพิมพ์ นักเขียน ผู้นำองค์กรพัฒนาชุมชน ฯลฯ โดยเน้นการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง

3. หลักสูตรและเนื้อหาของการศึกษาอบรม ควรครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives)

1. แท้จริงการร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์เป็นหลักการเดียวกันกับการร่วมมือระหว่างบุคคลธรรมดาในการจัดตั้งสหกรณ์นั่นเอง ซึ่งจะก่อให้เกิดการประหยัดด้วยขนาด มีอำนาจการต่อรองสูงขึ้น และนำไปสู่การรับใช้สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การร่วมมือระหว่างสหกรณ์อาจทำได้ทั้งในแนวนอนและแนวตั้ง ในแนวนอนสหกรณ์ทุกสหกรณ์ไม่ว่าประเภทเดียวกันหรือไม่ สามารถร่วมมือกันได้ในทุกระดับเพื่อประโยชน์สูงสุดของ

สมาชิกและขบวนการสหกรณ์ ในแนวตั้งสหกรณ์ท้องถิ่นประเภทเดียวกัน ควรรวมตัวกันทางธุรกิจเป็น ชุมชมสหกรณ์ระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศและระดับระหว่างประเทศ และสหกรณ์ทุกประเภท ทุก ระดับ ทุกสหกรณ์ควรรวมตัวกันเป็นองค์กรสหกรณ์สูงสุด (Apex Organization) เพื่อประโยชน์ในการ ส่งเสริมด้านอุดมการณ์ การศึกษา การฝึกอบรม การส่งเสริมแนะนำ การกำกับดูแล การตรวจสอบ การวิจัย และการพัฒนา ฯลฯ

3. วัตถุประสงค์สำคัญของการร่วมมือระหว่างสหกรณ์ คือ เพื่อให้สหกรณ์สามารถอำนวย ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และสังคมแก่สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และทำให้ขบวนการสหกรณ์ เข้มแข็ง เพราะฉะนั้น สหกรณ์ท้องถิ่นแต่ละสหกรณ์ และสหกรณ์ชั้นสูงต้องเป็นสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็ง และยั่งยืนมีชีวิตชีวา (Viable & Sustainable) และร่วมมือกันในลักษณะของ “ระบบรวม” หรือเป็นเอกภาพ

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern For Community)

1. สหกรณ์เป็นองค์กรทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่สหกรณ์ ตั้งอยู่ เพราะฉะนั้น การดำเนินงานของสหกรณ์ต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนนั้น ๆ ซึ่ง หมายความว่า เป็นการพัฒนา ที่ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ หรือเป็นการ พัฒนาที่สนองความต้องการและความใฝ่ฝันของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำลายโอกาส ความสามารถ และ อนาคตของคนรุ่นหลัง

2. เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ก็เป็นสมาชิกของชุมชนนั้นเอง สหกรณ์จึงควรมีส่วน ช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนนั้นแบบยั่งยืน

วิธีการสหกรณ์ (Cooperative Practices)

วิธีการสหกรณ์ เป็นการรวมคนที่มีอุดมการณ์สหกรณ์ มาทำธุรกิจร่วมกัน ตามหลักการ สหกรณ์ เพื่อมุ่งแก้ปัญหาความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก โดยบุคคลที่มาารวมกันนั้น จะต้องช่วยตนเองได้ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นี้เองเป็นพฤติกรรมที่สำคัญ ยิ่งที่จะนำกลุ่มคนที่พอมีกำลังช่วยตนเองได้ และมารวมกลุ่มกันนั้นประสบความสำเร็จ พฤติกรรมที่สำคัญ ของการรวมกันเพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จอาจแยกได้ 2 ประการ คือ พฤติกรรมร่วมแรง โดยการเอาแรงกาย แรง ทรัพย์ และแรงความคิดมาร่วมกันทำธุรกิจ พฤติกรรมการร่วมใจ โดยการเอาความเสียสละ สามัคคี มีวินัย และความซื่อสัตย์มาร่วมกันทำธุรกิจ พฤติกรรมทั้ง 2 ลักษณะมีรายละเอียด ดังนี้

การร่วมแรงกันในสหกรณ์ เป็นการรวมแรงกาย คือการรวบรวมคนที่เป็นสมาชิกเข้ามาทำ ธุรกิจร่วมกัน ความสำเร็จของสหกรณ์มีขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกแต่อยู่ที่คุณภาพของสมาชิกว่ามีความรู้ความ เข้าใจในหลักปฏิบัติของสหกรณ์มากน้อยเพียงใด และที่สำคัญที่มีอุดมการณ์สหกรณ์มั่นคงเพียงใด เมื่อรวม คนเข้ามาเป็นสมาชิกแล้ว สมาชิกแต่ละคนต้องร่วมกันถือหุ้นในสหกรณ์ การถือหุ้นในสหกรณ์นั้นเป็นการ เอาแรงทรัพย์มาร่วมกัน แต่สหกรณ์ไม่ได้ให้ความสำคัญกับเงินมากนัก แต่มุ่งเน้นไปที่การรวมคนการเอา

ทรัพย์มารวมกันนี้ ในระยะแรกเงินนี้อาจจะน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ จึงต้องพึ่งเงินทุนจากภายนอกโดยการกู้ยืมมาดำเนินธุรกิจก่อน แล้วค่อย ๆ สะสมทรัพย์ขึ้นไปตามลำดับ โดยกำหนดให้สมาชิกต้องถือหุ้นเพิ่มเป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ยังเก็บสำรองตามกฎหมายจากกำไรสุทธิของสหกรณ์ที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจแต่ละปี นอกจากการรวมแรงคนแรงทรัพย์แล้วทุกคนที่มารวมกันเป็นสหกรณ์จะต้องเอาแรงความคิดมาร่วมกันในการดำเนินธุรกิจ โดยการแสดงความคิดเห็น เสนอแนะข้อคิดเป็นที่ปรึกษาต่อส่วนรวม แรงความคิดในสหกรณ์นี้เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ สหกรณ์จึงต้องจัดการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์และการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์แก่สมาชิกเป็นประจำในรูปแบบของการเผยแพร่ข่าวสารทางสหกรณ์การประชุมและการให้การศึกษาอบรม ทั้งนี้เพราะเมื่อสมาชิกมีความรู้ความเข้าใจสหกรณ์ ตลอดจนวิธีการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์แล้ว การร่วมแรงทำธุรกิจจะเป็นไปได้โดยง่าย และเกิดความร่วมมือ

โดยสรุป วิธีการสหกรณ์เป็นการกระทำใด ๆ เมื่อมีการจัดตั้งสหกรณ์โดยเป็นพฤติกรรมทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่อให้บรรลุความเชื่ออันเป็นอุดมการณ์สหกรณ์ ซึ่งสามารถแยกเป็นกิจกรรมได้ดังนี้

1. การเข้าเป็นสมาชิก ดำเนินการโดยบุคคลสมัครใจ ตัดสินด้วยคณะกรรมการดำเนินการตามหลักการประชาธิปไตย เมื่อผ่านกระบวนการจะต้องถือหุ้นอันเป็นการรวมทุน จึงได้สิทธิแห่งการเป็นสมาชิก

2. ร่วมกิจการกับสหกรณ์โดยสมาชิกที่เป็นสมาชิกต้องเข้าร่วมประชุมตามสิทธิหน้าที่ใช้หลักการประชาธิปไตยในการประชุม เลือกตั้งตัวแทนเป็นคณะกรรมการดำเนินการ ออกนโยบายของสหกรณ์ในที่ประชุมใหญ่ดำเนินกิจการตามนโยบาย สมาชิกมีส่วนร่วมในกิจการนั้น ตามหลักการมีส่วนร่วม เมื่อมีสภาพปัญหาหรือต้องการพัฒนาจะให้หลักการศึกษอบรมข้อมูลข่าวสาร

กิจการสหกรณ์อาจเป็นธุรกิจหรือเป็นการบริการ ตามแต่สหกรณ์จะกำหนดตามหลักการปกครองตนเองและความเป็นอิสระ โดสมาชิกร่วมมือกันช่วยเหลือกัน แต่หากยังไม่บรรลุเป้าหมายสามารถร่วมมือกับสหกรณ์อื่นเพื่อให้มีพลังสู่เป้าหมายได้ยิ่งขึ้น ตามหลักการร่วมมือระหว่างสหกรณ์

3. รับผิดชอบ เป็นผลการร่วมกิจการในข้อ 2 หากกระทำสิ่งใดลงไปแล้วต้องรับผิดชอบต่อส่วนรวม เช่นร่วมธุรกิจสินเชื่อโดยการกู้เงินสหกรณ์ ต้องรับผิดชอบต่อส่งชำระคืน หากไม่ชำระคืนต้องยอมรับการดำเนินการทางกฎหมาย การรับผิดชอบต่อ คือ การรับผลประโยชน์แบ่งปันจากการร่วมกิจการทั้งส่วนรวมและส่วนรายคนในรูปแบบของตัวเงินหรือการรับบริการ รวมไปถึงการแบ่งปันตามชอบให้กับชุมชนตามหลักการเอื้ออาทรต่อชุมชน

1.3 ประเภทของสหกรณ์

เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2548 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎกระทรวง เพื่อกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 33 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 35 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกกฎกระทรวงไว้ ดังนี้

ประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน คือ

1. สหกรณ์การเกษตร
2. สหกรณ์ประมง
3. สหกรณ์นิคม
4. สหกรณ์ร้านค้า
5. สหกรณ์บริการ
6. สหกรณ์ออมทรัพย์
7. สหกรณ์เครดิตยูเนียน

ทั้งนี้ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 122 ตอนที่ 63 ก วันที่ 4 สิงหาคม 2548 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 สิงหาคม 2548 เป็นต้นไป โดยมีความหมายของสหกรณ์ในแต่ละประเภท ดังนี้

1. สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในกลุ่มผู้มีอาชีพทางเกษตรรวมตัวกันจัดตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

2. สหกรณ์ประมง คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ชาวประมง หรือผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ โดยที่แต่ละคนไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงไปได้ตามลำพัง บุคคลเหล่านี้จึงรวมตัวกัน โดยยึดอุดมการณ์การช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3. สหกรณ์นิคม คือ สหกรณ์การเกษตรในรูปแบบหนึ่งที่มีการดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกิน โดยการจัดสร้างปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกควบคู่ไปกับการจัดหาสินเชื่อป้อนการผลิต และสิ่งของที่จำเป็น การแปรรูปการเกษตร การส่งเสริมอาชีพ และการให้บริการสาธารณสุขแก่สมาชิก

4. สหกรณ์ร้านค้า คือ สหกรณ์ที่ผู้บริโภครวมกันจัดตั้งขึ้น เพื่อจัดหาสินค้าเครื่องอุปโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป ในต่างประเทศนิยมเรียกว่า “สหกรณ์ของแม่” โดยจดทะเบียนตาม

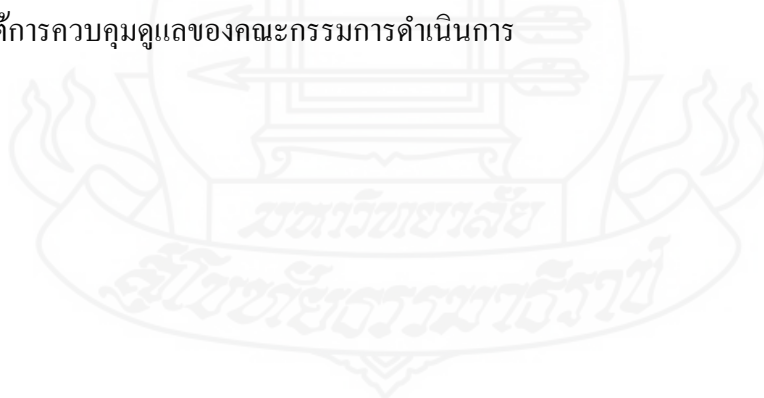
พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ในประเภทสหกรณ์ร้านค้า มีสภาพเป็นนิติบุคคล เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภค และเพื่อผดุงฐานะความเป็นอยู่ของตนและหมู่คณะ

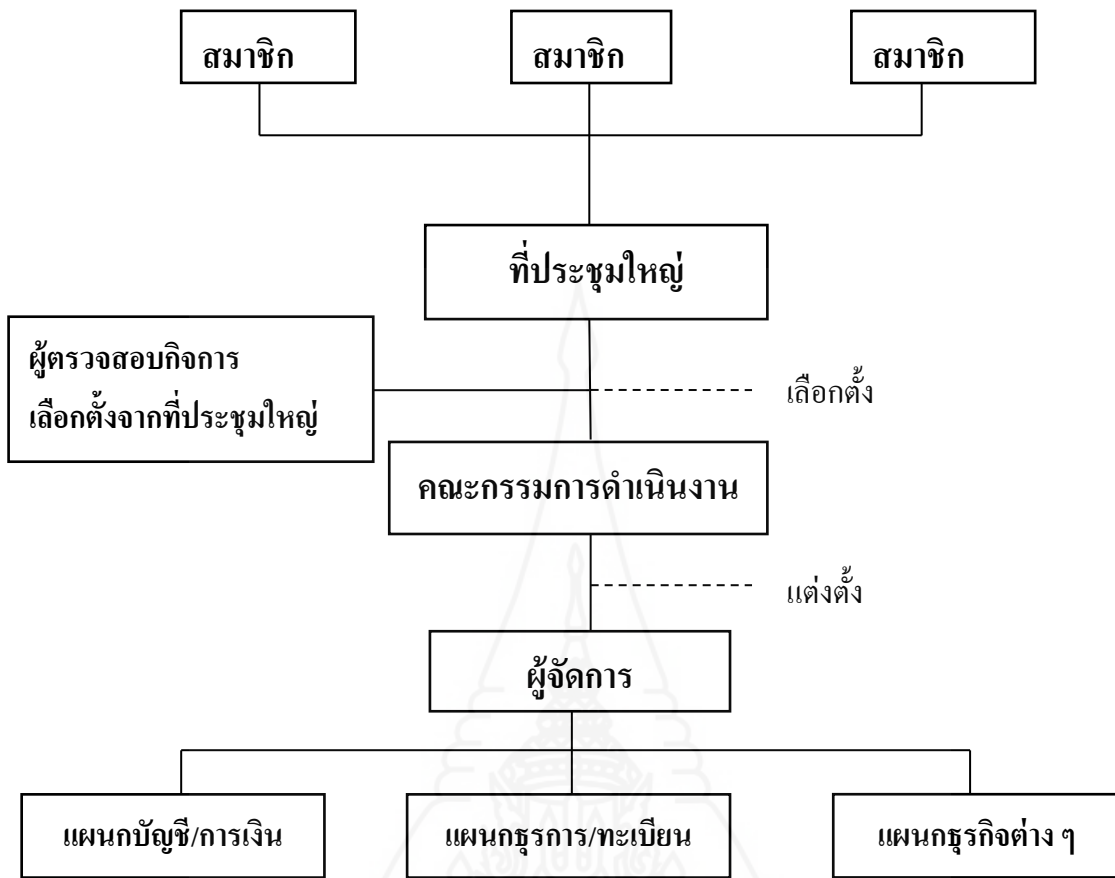
5. สหกรณ์บริการ คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งตาม พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยมีประชาชนจำนวนไม่น้อยกว่า 10 คนขึ้นไป ที่มีอาชีพเดียวกัน หรือที่ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องเดียวกัน รวมตัวกันโดยยึดหลักการประหยัด การช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงในอาชีพ และรักษาอาชีพดั้งเดิมที่ดีให้คงอยู่

6. สหกรณ์ออมทรัพย์ คือ สถาบันการเงินแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลที่มีอาชีพอย่างเดียวกัน ทำงานที่เดียวกันหรืออาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ และให้กู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็นหรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์นอกวง และได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542

7. สหกรณ์เครดิตยูเนียน คือ สหกรณ์เอนกประสงค์ในชุมชนตั้งขึ้น โดยความสมัครใจของสมาชิกที่อยู่ในวงสัมพันธ์เดียวกัน เช่น อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน ประกอบอาชีพเดียวกันหรือในสถานที่เดียวกัน หรือมีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งเน้นให้สมาชิกประหยัดและอดออม รู้จักช่วยตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะเป็นพื้นฐานในการสร้างความมั่นคงแก่ตนเองและครอบครัว

การบริหารงานของสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภท จะยึดหลักเดียวกัน คือ บริหารงานโดยสมาชิก สมาชิกทุก ๆ คน จะเลือกตัวแทนซึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการดำเนินการ” จากที่ประชุมใหญ่คณะกรรมการดำเนินการมีหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหารงานให้สหกรณ์โดยจัดจ้าง “ผู้จัดการ” ให้ปฏิบัติงานในสหกรณ์ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการดำเนินการ

ภาพที่ 2.1 แผนภูมิแสดง โครงสร้างการดำเนินงานของสหกรณ์

สมาชิก หมายถึง ผู้ลงชื่อขอจดทะเบียนสหกรณ์และผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีของผู้ที่จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ รวมทั้งผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกภายหลังที่สหกรณ์ได้จดทะเบียนแล้ว โดยถือว่าได้เป็นสมาชิกเมื่อได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว (มาตรา 39)

ที่ประชุมใหญ่ของสมาชิก สหกรณ์จะมีการประชุมสมาชิกทั้งหมดหรือผู้แทนสมาชิกอย่างน้อยปีละครั้ง เรียกว่า การประชุมใหญ่ เพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. รับทราบเรื่องการรับสมาชิกเข้าใหม่และลาออกจากสหกรณ์
2. กำหนดวงเงินกู้ยืม
3. กำหนดค่าพาหนะและเบี้ยเลี้ยงของคณะกรรมการดำเนินการ
4. เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการหรือถอดถอนกรรมการดำเนินการทั้งคณะหรือรายตัว
5. เลือกตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ
6. พิจารณาอนุมัติงบดุลและรายงานประจำปี
7. พิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี

8. พิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับ
 9. พิจารณากำหนดนโยบายการดำเนินงานของสหกรณ์
 10. พิจารณารายงานของผู้ตรวจสอบกิจการ
 11. พิจารณาข้ออุทธรณ์ของสมาชิกเกี่ยวกับมติของคณะกรรมการดำเนินการ
 12. พิจารณาและปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมายหรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์
 13. พิจารณาลงมติให้สหกรณ์สมัครเข้าเป็นสมาชิกของชุมนุมสหกรณ์หรือให้เข้าร่วมกับสหกรณ์อื่นในการจัดตั้งชุมนุมสหกรณ์
 14. พิจารณาให้ความร่วมมือและประสานงานกับสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ในการส่งเสริมและเผยแพร่กิจการสหกรณ์ตลอดจนการรับคำแนะนำช่วยเหลือทางวิชาการสหกรณ์และการศึกษาฝึกอบรมวิชาการเกี่ยวกับกิจการสหกรณ์
 15. พิจารณาควบสหกรณ์และแยกสหกรณ์ (มาตรา 90,96)
- คณะกรรมการดำเนินการ เลือกมาจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการดำเนินการมีหน้าที่กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางปฏิบัติงานของสหกรณ์
- ผู้จัดการ หมายถึง ผู้ที่จะต้องรับผิดชอบการจัดการธุรกิจของสหกรณ์ให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด ผู้จัดการจึงควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงาน ผู้จัดการจะจัดจ้างเจ้าหน้าที่ให้ทำงานในสหกรณ์ตามปริมาณธุรกิจและฐานะการเงินของสหกรณ์

2. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสระแก้ว และสหกรณ์ในจังหวัดสระแก้ว

2.1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดสระแก้ว

ประวัติศาสตร์

ในสมัยอาณาจักรสุวรรณภูมิและอาณาจักรทวารวดี สระแก้วเป็นชุมชนที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งมีฐานะเป็นเมืองขึ้นของเมืองปราจีนบุรี (เมืองประจิมในสมัยโบราณ)

สระแก้ว เป็นชื่อที่มาจากชื่อสระน้ำโบราณซึ่งอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองสระแก้ว มีอยู่จำนวน 2 สระ ในสมัยกรุงธนบุรีราวปี พ.ศ.2323 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (เมื่อครั้งทรงเป็นสมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึก) เป็นแม่ทัพยกทัพไปตีกัมพูชา(เขมร) ได้แะพักกองทัพที่บริเวณสระน้ำทั้งสองแห่งนี้ กองทัพได้อาศัยน้ำจากสระใช้สอยและได้ขนานนามสระทั้งสองว่า “สระแก้ว-สระขวัญ” และได้นำน้ำจากสระทั้งสองแห่งนี้ใช้ในการประกอบพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา โดยถือว่าเป็นน้ำบริสุทธิ์

สมัยก่อนสระแก้วมีฐานะเป็นตำบลขึ้นอยู่ในการปกครองของอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดกบินทร์บุรี ซึ่งทางราชการได้ตั้งเป็นด่านสำหรับตรวจคนและสินค้าเข้า-ออก มีข้าราชการตำแหน่งนายกองทำหน้าที่เป็นนายด่าน จนถึงปี พ.ศ. 2452 ทางราชการจึงได้ยกฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอชื่อว่ากิ่งอำเภอสระแก้ว โดยใช้ชื่อสระน้ำเป็นชื่อกิ่งอำเภอ ขึ้นกับอำเภอกบินทร์บุรี ในภายหลังจังหวัดกบินทร์บุรีถูกยุบรวมกับจังหวัดปราจีนบุรี (เมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ.2468) ต่อมาเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2501 ได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นอำเภอชื่อว่า อำเภอสระแก้ว ขึ้นอยู่ในการปกครองของจังหวัดปราจีนบุรี และในวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ.2536 ได้รับการยกฐานะเป็นจังหวัด เป็นจังหวัดลำดับที่ 74 ของประเทศไทย

การเกิดชุมชนและการตั้งถิ่นฐานบริเวณเมืองสระแก้ว

ประมาณ 4,000 ปีก่อน บริเวณอ่าวไทยยังเป็นทะเลโคลนตมเว้าลึกเข้ามาในแผ่นดินมากกว่าปัจจุบัน พื้นที่ที่เป็นจังหวัดสระแก้วยังไม่มีผู้คนอยู่อาศัย เป็นเพียงแ่งทางผ่าน ต่อมาเริ่มมีคนมาตั้งถิ่นฐานจนขยายใหญ่ขึ้นเป็นหมู่บ้าน ผู้คนพากันตั้งหลักแหล่งบริเวณเชิงเขา ซึ่งปัจจุบันคือ อำเภอตาพระยา อำเภอโคกสูง อำเภอวัฒนานคร อำเภออรัญประเทศ อำเภอสระแก้ว และอำเภอเขาฉกรรจ์ โดยเฉพาะบนสองฝั่งลำน้ำพระปรงและพระสทิง จากนั้นผู้คนได้กระจายออกไปอยู่บริเวณที่ดอนกลางทะเลโคลนตม ที่ปัจจุบันคือ อำเภอบ้านสร้าง อำเภอเมืองปราจีนบุรี อำเภอประจันตคาม ในจังหวัดปราจีนบุรี

พ.ศ. 1000 ชุมชนที่ตั้งถิ่นฐานบริเวณเมืองสระแก้วได้พัฒนาเป็นชุมชนที่หนาแน่นขึ้น โดยแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มลำน้ำพระปรง-พระสทิง มีวัฒนธรรมแบบสุวรรณภูมิสมัยก่อนประวัติศาสตร์ และแบบทวารวดี มีศูนย์กลางอยู่ที่เขาฉกรรจ์ และกลุ่มลำห้วยพรมโหด มีวัฒนธรรมแบบขอม ศูนย์กลางอยู่ที่ปราสาทเขาน้อย-เขารังและบ้านเมืองไผ่ (ปัจจุบันอยู่ในเขตอำเภออรัญประเทศ)

สมัยโบราณ สระแก้วมีความสำคัญในด้านเป็นเส้นทางคมนาคมทางตะวันตก-ตะวันออก (ระหว่างเมืองชายฝั่งทะเลอ่าวไทยกับกัมพูชา) และทางเหนือ-ใต้ (ระหว่างเมืองในลุ่มน้ำโขง ชี มูล กับเมืองชายฝั่งทางจันทบุรี) กระทั่งพ.ศ. 1500 รัฐพื้นเมืองต่าง ๆ ในสุวรรณภูมิมีการปรับตัวเนื่องจากการทำการค้ากับจีน ประกอบกับภูมิประเทศบริเวณอ่าวไทยเปลี่ยนแปลงกลายเป็นแผ่นดินดินขึ้นเส้นทางคมนาคมทางน้ำเปลี่ยนแปลง ผู้คนจึงอพยพย้ายถิ่นออกจากสระแก้ว

บริเวณลุ่มน้ำบางปะกงมีกลุ่มบ้านเมืองเกิดขึ้นราว พ.ศ. 1900 เป็นชุมชนขนาดเล็ก ผู้คนเสาะหาของป่าเพื่อส่งส่วยให้แก่ราชธานีต่าง ๆ ต่อมาพัฒนาเป็นเมืองด่านชายขอบ ทั้งเป็นเส้นทางเดินทัพผ่านไปยังกัมพูชา

การรวมตัวของคนหลายเชื้อชาติ

จังหวัดสระแก้ว เป็นที่รวมของคนหลายเชื้อชาติ ทั้งเขมร ญวน ลาว และญ้อ

ชาวเขมรอพยพเข้ามาในสระแก้ว เนื่องจากเจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ (ชุ่ม อภัยวงศ์) ผู้สำเร็จราชการเมืองพระตะบอง อพยพชาวเขมรให้เข้ามาในฝั่งไทยภายหลังเหตุการณ์ที่ไทยเข้าปกครองกัมพูชา

และจัดตั้งมณฑลบูรพาขึ้น แล้วถูกฝรั่งเศสยึดกัมพูชารวมทั้งมณฑลบูรพาคืนไปได้ นอกจากนี้เมื่อเกิดสงครามเวียดนามและสงครามกัมพูชาขึ้น ก็มีการอพยพชาวกัมพูชาเข้ามาในบริเวณชายแดนฝั่งไทยเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในเขตอำเภอรัฐประเทส

ชาวเวียดนามหรือญวนอพยพมายังจังหวัดสระแก้ว เพื่อหนีภัยสงครามเวียดนามในยุคที่เวียดนามใต้แตก โดยเดินทางผ่านประเทศกัมพูชาเข้ามาส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอรัฐประเทส

ส่วนชาวลาวมีหลายกลุ่ม ดังเช่นกลุ่มไทยโยนกหรือลาวพุงดำเป็นกลุ่มล้านนาเดิม อาศัยมากอยู่ที่อำเภอวังน้ำเย็น รวมทั้งชาวญ้อที่มีถิ่นฐานเดิมอยู่ที่สิบสองปันนาแล้วไปตั้งรกรากที่แขวงไชยบุรีของลาว ต่อมาถูกทัพไทยกวาดต้อนลงมาที่ อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม โดยบางส่วนได้อพยพต่อมายังอำเภอรัฐประเทส นอกจากนี้ยังมีชาวอีสานอพยพเข้ามาทำมาหากิน ในเกือบทุกอำเภอของจังหวัดสระแก้ว

ที่ตั้งและอาณาเขต

สระแก้ว เป็นจังหวัดชายแดนด้านตะวันออกตอนบนของประเทศ ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 13 องศา 15 ลิปดา ถึง 14 องศา 15 ลิปดาเหนือ กับประมาณเส้นแวงที่ 101 องศา 45 ลิปดา ถึง 103 องศาตะวันออก โดยมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

- ทิศเหนือ ติดกับจังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดนครราชสีมา
- ทิศตะวันออก ติดกับประเทศกัมพูชา
- ทิศใต้ ติดกับจังหวัดจันทบุรี
- ทิศตะวันตก ติดกับจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา

สภาพภูมิประเทศ

สภาพทั่วไปพื้นที่จังหวัดสระแก้ว โดยรวมเป็นพื้นที่ราบถึงที่ราบสูงและมีภูเขาสูงสลับซับซ้อนมีระดับความสูงจากน้ำทะเล 74 เมตร กล่าวคือ

ด้านเหนือ มีทิวเขาบรรทัด ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำบางปะกง มีลักษณะเป็นป่าเขาที่บได้แก่บริเวณอุทยานแห่งชาติปางสีดาเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร

ด้านใต้ มีลักษณะเป็นที่ราบเชิงเขา มีสภาพเป็นป่าโปร่ง ส่วนใหญ่ถูกบุกรุกแผ้วถางป่าเพื่อทำการเกษตร ทำให้เกิดสภาพป่าเสื่อมโทรม ตอนกลางมีลักษณะเป็นที่ราบ ได้แก่ อำเภอวังน้ำเย็น อำเภอวังสมบูรณ์ เป็นเขตติดต่อกับจังหวัดจันทบุรี

ด้านตะวันออก ลักษณะเป็นที่ราบถึงที่ราบสูง และมีสภาพเป็นป่าโปร่ง ทำไร่ ทำนา

ด้านตะวันตก นับตั้งแต่อำเภอวัฒนานคร มีลักษณะเป็นสันปันน้ำและพื้นที่ลาดไปทางอำเภอเมืองสระแก้ว และอำเภอรัฐประเทส เข้าเขตราชอาณาจักรกัมพูชา

สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศ แบ่งออกได้เป็น 3 ฤดูกาล

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายน

ฤดูฝน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,296 -1,539 มิลลิเมตร

ฤดูหนาว ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม อากาศเย็นและมีหมอกในตอนเช้า

อุณหภูมิโดยเฉลี่ย 27.5 -28.78 องศา

สัญลักษณ์ประจำจังหวัด

ภาพที่ 2.2 ตราประจำจังหวัดสระแก้ว

ตราประจำจังหวัด : พระพุทธรูปปางศรีระ ประทับยืนบนดอกบัว ด้านหลังเป็นภาพพระอาทิตย์ยามรุ่งอรุณ ตอนกลางเป็นภาพโบราณสถานปราสาทเขาน้อยสีชมพู

ดอกไม้ประจำจังหวัด : ดอกแก้ว (*Murraya paniculata*)

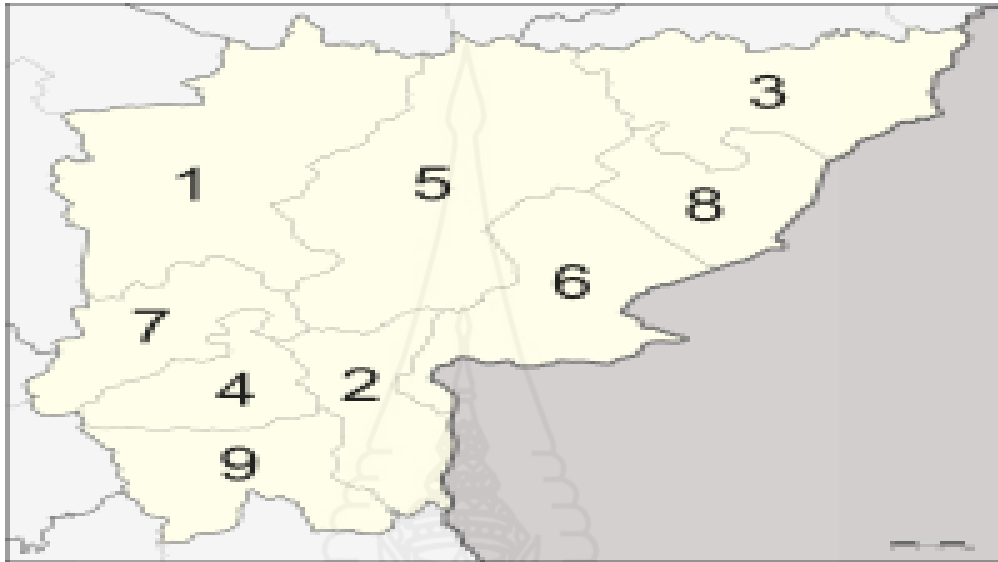
ต้นไม้ประจำจังหวัด : มะขามป้อม (*Phyllanthus emnlica*)

คำขวัญประจำจังหวัด : ชายแดนเบื้องบูรพา ป่างาม น้ำตกสวย มากด้วยรอยอารยธรรม

โบราณ ย่านการค้าไทย-เขมร

การปกครองจังหวัดสระแก้ว

จังหวัดสระแก้วแบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ 58 ตำบล 731 หมู่บ้าน มีพื้นที่ทั้งหมด 7,195.436 ตร.กม. และมีประชากรทั้งหมด 548,342 คน(ข้อมูล พ.ศ. 2555)

ภาพที่ 2.3 แผนที่จังหวัดสระแก้ว

1. อำเภอเมืองสระแก้ว
2. อำเภอลองหาด
3. อำเภอตาพระยา
4. อำเภอวังน้ำเย็น
5. อำเภอวัฒนานคร
6. อำเภออรัญประเทศ
7. อำเภอเขาฉกรรจ์
8. อำเภอโคกสูง
9. อำเภอวังสมบูรณ์

2.2 สหกรณ์ในจังหวัดสระแก้ว

ตารางที่ 2.1 จำนวนสหกรณ์ในจังหวัดสระแก้วแยกตามประเภทสหกรณ์

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์	สมาชิก (คน)
สหกรณ์การเกษตร	38	50,373
สหกรณ์นิคม	4	12,206
สหกรณ์บริการ	8	748
สหกรณ์ออมทรัพย์	11	10,183
รวม	61	73,510

ข้อมูลสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว ข้อมูล ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2556
ที่มา : สารสนเทศสหกรณ์ในประเทศไทย ปี 2556

3. บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร และสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด

3.1 บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตร

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่ผู้นำสหกรณ์ภาคการเกษตรทั่วประเทศ ณ ศาลาดุสิตาลัย เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2522 “การสหกรณ์นี้ถ้าเข้าใจดีแล้วก็เห็นได้ว่าเป็นวิธทางเดียวที่จะทำให้มีความเจริญก้าวหน้าของประเทศได้และต้องเข้าใจว่าเป็นการสหกรณ์ที่เรียกว่า สหกรณ์แบบเสรี คือ แต่ละคนต้องมีวินัยจริง แต่อย่าไม่อยู่ในบังคับของใครเลย อยู่ในบังคับของวินัยที่ตนเองเป็นผู้รับรอง”

สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตร รวมตัวกันจัดตั้งขึ้นและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น(สหกรณ์การเกษตร 2545:2)

วัตถุประสงค์ สหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจแบบเอนกประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวม โดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ ทำให้สมาชิกมีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นจากการกู้เงินสหกรณ์ ในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาประกอบอาชีพ ทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีที่ดินทำกินมากกว่าเดิม ทั้งได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีการผลิต ตั้งแต่การใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การใช้ปุ๋ย การใช้ยาปราบศัตรูพืช การเก็บรักษาผลผลิตอย่างมีคุณภาพ ผลผลิตที่ได้จึงเป็นไปตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้สหกรณ์และบุคคลในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาและการอนามัย

รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินสหกรณ์การเกษตรประจำปี 2555(2556:1-2) ได้สรุปว่า สหกรณ์การเกษตรมีจำนวนตามทะเบียนทั้งสิ้น 4,315 สหกรณ์ เพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 1.34 ในจำนวนนี้เป็นสหกรณ์ที่รวบรวมข้อมูลได้จำนวน 3,435 สหกรณ์ มีสมาชิกทั้งสิ้น 6,274,400 คน สหกรณ์ดำเนินงานค้ำเงินทุน 166,462.462.08 ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 15.11 แบ่งเป็นแหล่งเงินทุนภายในร้อยละ 65.29 และแหล่งเงินทุนภายนอกร้อยละ 34.71

ในรอบปี 2555 สหกรณ์ดำเนินธุรกิจตามวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์รวม 6 ด้าน ได้แก่ การรับฝากเงิน การให้เงินกู้ การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลิตผล การแปรรูปผลิตผล การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 290,350.19 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2554 จำนวน 34,196.72 ล้านบาท หรือร้อยละ 13.35 ธุรกิจรวบรวมผลิตผลเป็นธุรกิจที่มีปริมาณสูงสุดจำนวน 85,266.74 ล้านบาท หรือร้อยละ 29.36 รองลงมาคือธุรกิจการให้เงินกู้จำนวน 67,003.72 ล้านบาท หรือร้อยละ 23.08

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในภาพรวม มีผลกำไรประจำปี 4,319.44 ล้านบาท ปีก่อนจำนวน 4,092.83 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนจำนวน 226.61 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.54 ประกอบด้วยกำไรสุทธิ 2,639 สหกรณ์ จำนวนเงิน 4,856.17 ล้านบาท ขาดทุนสุทธิ 752 สหกรณ์ จำนวนเงิน 536.73 ล้านบาท

3.2 บริบทเกี่ยวกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด

รายงานประจำปีของสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด ประจำปี 2556 สหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด ได้รับจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2544 (เดิมจดทะเบียนเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2521 ประเภทสหกรณ์นิคม) จนถึงสิ้นสุดปีบัญชีการเงิน 31 มีนาคม 2556 รวมระยะเวลาดำเนินงานจนถึงปัจจุบัน 35 ปี มีสมาชิก จำนวน 1,170 คน มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 144,683,470.19 บาท ในการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด มีคณะกรรมการดำเนินงาน จำนวน 9 คน เป็นผู้บริหารงาน ผู้ตรวจสอบกิจการ จำนวน 3 คน และมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดการของสหกรณ์ จำนวน 16 คน

จำนวนสมาชิกและฐานะทางการเงิน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556

สมาชิก	จำนวน 1,170 คน
สินทรัพย์หมุนเวียน	จำนวน 90,877,306.75 บาท
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	จำนวน 53,806,163.44 บาท
สินทรัพย์ทั้งสิ้น	จำนวน 144,683,470.44 บาท
หนี้สินหมุนเวียน	จำนวน 111,969,897.27 บาท
หนี้สินไม่หมุนเวียน	จำนวน 2,205,145.21 บาท
หนี้สินทั้งสิ้น	จำนวน 114,175,042.48 บาท
ทุนเรือนหุ้น	จำนวน 26,891,270.00 บาท
ทุนสะสมและอื่นๆ	จำนวน 1,503,902.23 บาท
ทุนของสหกรณ์ทั้งสิ้น	จำนวน 30,508,427.71 บาท
ทุนการดำเนินงานทั้งสิ้น	จำนวน 144,683,470.44 บาท

ผลการดำเนินงานในรอบปีบัญชี ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556

ขาย/บริการ	จำนวน 35,482,460.55 บาท
ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	จำนวน 35,442,482.60 บาท
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	จำนวน 39,977.95 บาท

การดำเนินงานของสหกรณ์

สหกรณ์มีการดำเนินธุรกิจให้บริการสมาชิกในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ธุรกิจเงินฝาก สหกรณ์ให้บริการรับฝากเงินกับสมาชิก ประเภทเงินรับฝากออมทรัพย์ เงินรับฝากสัจจะออมทรัพย์ ดอกเบี้ยร้อยละ 4 และเงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ เงินฝากออมทรัพย์ระหว่างสหกรณ์ ดอกเบี้ยร้อยละ 5

2. ธุรกิจสินเชื่อ สหกรณ์ให้เงินกู้แก่สมาชิกเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตหรือลงทุนในการเกษตร แยกเป็น

- เงินกู้ระยะสั้น สหกรณ์ให้สมาชิกกู้ในวงเงินไม่เกิน 500,000.00 บาท คิดดอกเบี้ยอัตรา ร้อยละ 8.5 ระยะเวลา 1 ปี เกิน 1 ปี คิดดอกเบี้ยร้อยละ 12 บาท ค่าปรับไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี โดยใช้บุคคลค้ำประกัน จำนวน 2 คน

- เงินกู้ระยะปานกลาง สหกรณ์ให้สมาชิกกู้ในวงเงินไม่เกิน 500,000.00 บาท คิดดอกเบี้ยอัตรา ร้อยละ 8.5 ระยะเวลา 1 ปี เกิน 1 ปี คิดดอกเบี้ยร้อยละ 12 บาท ค่าปรับไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี โดยใช้บุคคลค้ำประกัน จำนวน 2 คน

3. ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย สหกรณ์ได้จัดหาวัสดุ อุปกรณ์การเกษตรมาจำหน่ายให้กับสมาชิก เช่น น้ำมัน ข้าวสาร ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช และอุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ
4. ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ในระหว่างปีสหกรณ์ได้มีการรวบรวมข้าวจากสมาชิก
5. ธุรกิจแปรรูป สหกรณ์ได้ดำเนินธุรกิจผลิตน้ำดื่มบรรจุขวดและบรรจุแก้วพลาสติก

4. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

รัตนา บุญมีธยะ (อ้างถึงใน อนันต์ ทับอินทร์ 2551: 22) ได้เสนอความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาว่า หมายถึง “การที่ชาวบ้านได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อวางแผนการดำเนินงาน การรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา และการประเมินผลโครงการพัฒนา อาจกล่าวได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชน สามารถที่จะกำหนดเป้าหมาย และการเปลี่ยนแปลงหรือกระทำการไปสู่เป้าหมายนั้น ๆ ด้วยตัวของเขาเองโดยการระดมพลังสร้างสรรค์ในชุมชนทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นความคิดริเริ่ม ความต้องการทักษะ ความรู้ ทุน แรงงาน ทรัพยากรชุมชน โดยการแก้ปัญหาชุมชนบนพื้นฐานของการพึ่งตนเองของชุมชนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้”

ชนะจักร เข็นบำรุง (อ้างถึง ในอนันต์ ทับอินทร์ 2551: 24) สรุปความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การตัดสินใจเข้าไปมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาดำเนินการจัดการทรัพยากรของชุมชนเพื่อการพึ่งตนเองของสมาชิกในชุมชน ซึ่งดำเนินการต่าง ๆ นอกจากจะได้รับการสนับสนุนจากรัฐแล้วยังต้องประสานความร่วมมือกับองค์กรเอกชนอื่น ๆ ด้วย

สมคิด รัตนวงศ์ (อ้างถึงใน อนันต์ ทับอินทร์ 2551: 24) สรุปความหมายการมีส่วนร่วม หมายถึงการที่บุคคล หรือกลุ่มคนได้เข้าไปร่วมในการดำเนินการทุกขั้นตอนในกิจกรรมต่าง ๆ โดยความสมัครใจทั้งกิจกรรมที่องค์กรภายนอกจัดและกิจกรรมที่จัดโดยชาวบ้านเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีพทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนการแก้ปัญหของตนและชุมชน

United Nations (อ้างถึงใน วิสวุต บำรุงศรี 2550: 14) ได้สรุปถึงความหมายของการมีส่วนร่วมว่าหมายถึงการสร้างโอกาสให้สมาชิกทุกคนของชุมชนและของสังคมที่มีอาณาเขตกว้างกว่า ได้เข้ามาช่วยเหลือ และเขามีอิทธิพลต่อกระบวนการดำเนินการกิจกรรมการพัฒนา รวมถึงการได้รับประโยชน์จากการพัฒนานั้นอย่างเสมอภาค

Whit (อ้างถึงใน วิสวุต บำรุงศรี 2550: 14) สรุปคำจำกัดความของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่ มิติที่หนึ่ง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจว่าควรทำอะไร และอย่างไร มิติที่

สอง การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา การลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ และมีมติที่สาม การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์จากการดำเนินงาน

จากความหมายต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น การมีส่วนร่วม ตามความหมายของผู้ศึกษา หมายถึงการที่บุคคลหรือกลุ่มคนได้เข้าไปทำกิจกรรมหรือดำเนินการต่างๆ ด้วยความสมัครใจ โดยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการดำเนินการ ในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ตลอดจนการแก้ปัญหาของตนเองและชุมชน

4.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

ณรงค์ ฅ เชียงใหม่ (2545: 1-7) ที่ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public participation) มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาเริ่มตั้งแต่ การรับรู้ รับทราบนโยบายและแผนงาน รับทราบปัญหาของตนเอง ร่วมคิดร่วมตัดสินใจแก้ไขปัญหาของตนเอง ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ โดยหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยทั่วไป ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน หรือ 4 ร่วมได้แก่

1. ร่วมรับรู้ ได้แก่ รับรู้ รับทราบปัญหาของตนเอง นโยบายและแผนงาน ฯลฯ เป็นขั้นตอนการมีส่วนร่วมตั้งแต่แรกเริ่ม ประชาชนและชุมชนมีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารตามรัฐธรรมนูญ (people and community right to know) การรับรู้ รับทราบเป็นการระบวนการหรือขั้นตอนที่สำคัญต่อการเริ่มต้นของการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ทั้งนี้ข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนได้รับจักต้องชี้แจงโดยละเอียดทั้งข้อดีและข้อเสียของ โครงการนโยบายหรือแผนงานนั้น

2. ร่วมคิด ได้แก่ ร่วมกันคิด ร่วมกันแก้ปัญหา ร่วมกันตัดสินใจ (decision-making) เป็น การมีส่วนร่วมในการแสดงออกด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดระบบการประเมินปัญหาหรือทางเลือกที่จะสามารถเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ โดยการประเมินสภาพที่เป็นอยู่และสาเหตุของปัญหาแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน

- 2.1 การมีส่วนร่วมขั้นต้น (initial decision) เป็นการค้นหาความต้องการที่แท้จริง วิธีการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมของโครงการ

- 2.2 การมีส่วนร่วมในขั้นเตรียมการ (ongoing decision) เป็นการหาโอกาสหรือช่องทางในการแก้ปัญหา รวมทั้งลำดับความสำคัญของโครงการที่จะต้องดำเนินการ

- 2.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปฏิบัติการ (operation decision) เป็นการสรรหาบุคลากรเข้ามาปฏิบัติการ ได้แก่อสาสมัคร ผู้ประสานงานหรือกลุ่มที่รวมกันตามประเพณี

3. ร่วมทำ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (implementation) เป็นการดำเนินงานตามโครงการและแผนงาน และเป็นการก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของกิจการ และผลงานที่ปรากฏคือ

3.1 การมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากร (resource contribution) ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการสละแรงกาย การสละเงิน ร่วมลงทุน การให้วัสดุอุปกรณ์ และการให้คำแนะนำ ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้จะให้ด้วยความเต็มใจ

3.2 การมีส่วนร่วมในการเข้าเป็นผู้ปฏิบัติในโครงการ (programmer enlistment activities) หากเป็นการบังคับให้เข้าปฏิบัติงานในโครงการ การมีส่วนร่วมจะต่างไปจากการให้ความร่วมมือ เพราะการบังคับนั้น ผลประโยชน์ (benefits) จะไม่ใช่สิ่งสำคัญ แต่ถ้าเป็นการร่วมด้วยความเต็มใจ จะมีการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับหลังจากเกิดการมีส่วนร่วม

3.3 การมีส่วนร่วมในการเข้าเป็นผู้ปฏิบัติในโครงการ (monitoring and evaluation) เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่สำคัญ เพราะหากการติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน แต่ดำเนินการโดยบุคคลภายนอกประชาชนย่อมไม่ทราบถึงผลงานของตนว่าดีหรือมีประโยชน์หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อาจประสบความสำเร็งได้ยาก

4. ร่วมรับผลประโยชน์ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (benefits) ในโครงการหรือกิจกรรมแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

4.1 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านวัตถุ (material benefits) ได้แก่ การมีส่วนร่วมการเพิ่มผลผลิต รายได้ ทรัพย์สิน เป็นต้น

4.2 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านสังคม (social benefits) ได้แก่ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่สังคม เช่น โรงเรียน สถานที่สาธารณะ หรือส่วนกลางของชุมชน เช่น การเพิ่มคุณภาพชีวิตประชาชนมีสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งกาย สังคม จิตใจ และจิตวิญญาณ การเกิดระบบน้ำประปา ระบบบำบัดน้ำเสีย ชุมชนมีอำนาจต่อรองมากขึ้น

4.3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในด้านบุคคล (personal benefits) ได้แก่ ความนับถือตนเอง (self-esteem) พลังอำนาจทางการเมือง (political power) ความคุ้มค่าของผลประโยชน์ (sense of efficacy) เป็นต้น

ดิเรก ฤกษ์ห่วย (อ้างใน เสน่ห์ สภาพันธ์, 2551: 25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน สรุปได้ว่า เป็นการช่วยให้ประชาชนหลุดพ้นจากการเอารัดเอาเปรียบช่วยให้รายได้และการกระจายรายได้ดีขึ้น ช่วยกระจายผลประโยชน์แก่คนส่วนใหญ่อย่างยุติธรรมช่วยเพิ่มพลังกลุ่มให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและส่งผลโดยส่วนรวมแก่การพัฒนาเศรษฐกิจสังคม และการเมืองของประเทศ

สมยศ ทุงหว่า (อ้างใน เสน่ห์ สภาพันธ์, 2551: 25) ได้กล่าว ถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน ไว้ซึ่งสรุปได้ว่า เป็นการเสริมสร้างให้ประชาชนพึ่งตนเองโดยช่วยให้มีการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาของเขาจะทำให้ทันคน และมีอำนาจต่อรองมากขึ้นทั้งทางเศรษฐกิจ และการเมือง ซึ่งจะช่วยพัฒนาประชาธิปไตยโดยสร้างสังคม การเมืองและเศรษฐกิจของประเทศในที่สุด

สรุป ความสำคัญของการมีส่วนร่วม เป็นการเสริมสร้าง ช่วยให้ประชาชนได้พึ่งพาตนเองโดยช่วยให้มีการรวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ป้องกันการเอาเปรียบและมีอำนาจต่อรองทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง

4.3 ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน

ณรงค์ ฅ เชียงใหม่ (2545:1-7) การมีส่วนร่วมของชุมชนมีหลายระดับ มีความแตกต่างกันไปตามสภาพของชุมชน โครงสร้างการดำเนินงานของรัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชน ความศรัทธาของประชาชนต่อคนรัฐ ลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยระดับของการมีส่วนร่วมของชุมชนสามารถแบ่งได้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากโครงการ (people participate in the benefits of the programs) ในกรณีการรับผลประโยชน์ดังกล่าวแล้ว ไม่ได้หมายความว่าจำเป็นต้องตอบแทนเป็นเงินสดเท่านั้น แต่หมายความว่าสมาชิกในชุมชนเป็นผู้จัดให้ซึ่งเป็นระดับเบื้องต้นที่สุด เป็นการมีส่วนร่วมแบบรับผลประโยชน์ (passive) โดยที่ประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมใด เช่น ประชาชนรับบริการด้านการรักษาพยาบาล การรับภูมิคุ้มกันโรคการบริการอื่น ๆ

ระดับที่ 2 ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเป็นบางส่วน (people participate in program activities) เป็นการมีส่วนร่วมเพิ่มเติมจากระดับที่ 1 โดยที่ชุมชนมีส่วนร่วมด้านแรงงาน เงิน และอื่น ๆ ซึ่งจัดได้ว่าเป็นความร่วมมือแบบมีส่วนร่วม (active) แต่ชุมชนก็ยังไม่ได้ร่วมงานอย่างแท้จริง

ระดับที่ 3 ประชาชนมีส่วนร่วมในกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ (people participate in implementation programs) ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น แต่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการยังถูกกำหนดโดยผู้ทำนโยบายหรือแผนงาน

ระดับที่ 4 ประชาชนมีส่วนร่วมในการควบคุมกำกับและประเมินผล (people participate in monitoring and evaluation programs) เป็นการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามตรวจสอบ และประเมินการดำเนินโครงการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เพียงใด แต่ประชาชนยังไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการ

ระดับที่ 5 ประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผน (people participate in planning programs) เป็นระดับสุดยอดของการมีส่วนร่วมสมาชิกของชุมชนเป็นผู้ตัดสินใจ และกำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองทั้งหมด โดยมีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุน อันจะมีผลทำให้การดำเนินงานมีความยั่งยืน

ธีรพงษ์ แก้วหาญ (อ้างใน เสน่ห์ สถาพันธ์, 2551:27) การแบ่งระดับของการมีส่วนร่วมสามารถแยกได้ตามระดับความเข้มของการมีส่วนร่วมตามแนวความคิดสมาคมสาธารณสุขของอเมริกาได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมนั้น ไม่ได้มีความแปรเปลี่ยนเฉพาะชนิด (Kinds) และปริมาณของกิจกรรมที่

กระทำเท่านั้น แต่ยังมี ความแปรเปลี่ยนในระดับความเข้ม (Degree) ในการเข้าไปมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการริเริ่มและวางแผนกิจกรรม ดังนั้นพิสัยของการมีส่วนร่วม อาจจะมีตั้งแต่ระดับการยอมรับบริการที่จัดไว้ให้แล้วไปจนถึงการรวมกลุ่มเพื่อตัดสินใจและริเริ่มโครงการพัฒนาเอง ซึ่งระดับความเข้มของการมีส่วนร่วม หรือระดับการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของสมาคมสาธารณสุขของอเมริกานั้น อาจจำแนกได้ 3 ระดับคือ

1) ระดับการตัดสินใจ (Decision making) ในระดับนี้ ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน และจัดการกับกิจกรรมการพัฒนาด้วยตัวของเขาเอง (Level of responsibility by themselves)

2) ระดับการร่วมมือ (Cooperation) ในระดับนี้ประชาชนจะให้ความร่วมมือต่อแผนงานที่ริเริ่ม โดยหน่วยงานภายนอก ซึ่งอาจต้องการความเสถียรจากประชาชน ในด้านเวลา ทรัพยากร และแรงงาน เพื่อช่วยให้โครงการประสบผลสำเร็จ การมีส่วนร่วมในระดับนี้ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมในระดับที่ยอมรับได้ (Acceptable level of participation)

3) ระดับการใช้ประโยชน์ (Utilization) ในระดับนี้ประชาชนจะยอมรับ และใช้ประโยชน์จากบริการที่ได้วางโครงการไว้ให้เป็นการมีส่วนร่วมในระดับการยอมรับบริการเท่านั้น ส่วนความคิดของอาร์นสไตน์ (Arnstein) นั้น เห็นว่าการมีส่วนร่วมมีลักษณะเป็นรูปของบันไดการมีส่วนร่วม (Participation ladder) 8 ขั้น ดังภาพที่ 1.5

ภาพที่ 2.4 บันไดของการมีส่วนร่วม 8 ขั้น ของอาร์นสไตน์

ที่มา : ชีระพงษ์ แก้วหาญ, 2543: 154

ในขั้นต่ำของบันไดคือขั้นถูกจัดกระทำ และขั้นที่สองคือขั้นชี้แจงนั้น เรียกว่า การมีส่วนร่วมเทียมหรือไม่มีส่วนร่วม เป็นขั้นที่ประชาชนเข้าไปไม่ถึงการมีส่วนร่วมที่แท้จริงในการตัดสินใจ ในกรณีนี้ จะมีกลุ่มบุคคลจำนวนน้อยที่อยู่ในอำนาจเท่านั้นทำหน้าที่ตัดสินใจ โดยไม่มีการพูดถึงเนื้อหา วิธีการของการตัดสินใจหรือตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ของผู้มีอำนาจตัดสินใจนั้น ขั้นที่สองนี้สร้างขึ้นมาก็เพื่อที่จะทดแทนการมีส่วนร่วมที่แท้จริง วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของสองขั้นนี้ไม่ใช่เป็นการทำให้ประชาชนเข้าถึงการมีส่วนร่วมในการวางแผนหรือควบคุมโครงการ แต่จะช่วยให้ผู้กุมอำนาจอยู่ดำเนินการให้การศึกษา (Educate) หรือการชี้แจงแก่ผู้ที่เข้ามา

บันไดขั้นที่ 3 ถึง 5 ก้าวหน้าถึงระดับที่เรียกว่า การมีส่วนร่วมแบบพิธีกรรมหรือการมีส่วนร่วมบางส่วน โดยขั้นที่ 3 ขึ้นให้ข้อมูลข่าวสาร และขั้นที่ 4 ขึ้นปรึกษาหารือกัน ความเห็น หรือข้อคิดของประชาชนได้รับการรับฟังจากผู้กุมอำนาจอยู่มากขึ้น แต่ภายใต้เงื่อนไขเหล่านี้พวกเขาไม่มีอำนาจที่จะรับประกันได้ว่า ความคิดเป็นของพวกเขาจะได้รับการเอาใจใส่จากผู้มีอำนาจเต็ม เมื่อการมีส่วนร่วมถูกจำกัดอยู่ที่ระดับเหล่านี้ จึงไม่มีทางที่จะทำการเปลี่ยนแปลงสภาพตามข้อเรียกร้อง ของผู้มีส่วนร่วมบางส่วนนี้ คือยอมให้คนไร้อำนาจ (Have-nots) ให้คำแนะนำได้ แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งสิทธิในการตัดสินใจ ของผู้มีอำนาจต่อไป

บันไดลำดับสูงขึ้นไปเป็นระดับที่เรียกว่า อำนาจเป็นของประชาชนซึ่งเพิ่มระดับของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากขึ้น ประชาชนสามารถเข้าไปสู่ขั้นที่ 6 ขึ้นเป็นหุ้นส่วน ซึ่งจะช่วยให้สามารถเข้าร่วมในการเจรจาเพื่อผลได้ผลเสีย (Trade-offs) กับผู้มีอำนาจดั้งเดิม ส่วนในขั้นที่ 7 ขึ้นใช้อำนาจผ่านตัวแทน และขั้นที่ 8 ขึ้นควบคุม โดยประชาชน เป็นการใช้อำนาจตัดสินใจของประชาชนโดยผ่านตัวแทนหรือประชาชนเป็นผู้ใช้อำนาจนั่นเอง

แนวคิดการมีส่วนร่วมของอาร์นสไตน์ มองความเข้มของการมีส่วนร่วมในแง่ของการมีอำนาจในการตัดสินใจของประชาชน ซึ่งมีพิสัยของความเข้มตั้งแต่การไม่มีอำนาจในการตัดสินใจเลยไปจนถึงการมีอำนาจในการตัดสินใจอย่างเต็มที่

โกวิทย์ พวงงาม (2545: 8) ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชน ในการพัฒนา ควรจะมี 4 ขั้นตอน คือ

1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น กล่าวคือ ถ้าหากชาวบ้านยังไม่สามารถทราบถึงปัญหาและเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหา ในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดีแล้ว การดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาของท้องถิ่นย่อมไร้ประโยชน์ เพราะชาวบ้านจะไม่เข้าใจและมองไม่เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงานเหล่านั้น

2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เพราะการวางแผนดำเนินงาน เป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้ชาวบ้านรู้จักวิธีการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักการนำเอาปัจจัยข่าวสารข้อมูลต่างๆ มาใช้ในการวางแผน

3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน แม้ชาวชนบทส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจน แต่ก็มีแรงงานของคนที่สามารถให้เข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงาน จะทำให้ชาวชนบทสามารถคิดค้นทุนดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ทำให้ได้เรียนรู้การดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ถ้าหากการติดตามงานและประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมแล้วชาวชนบทย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำ ไปนั้นได้รับผลดีได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันในโอกาสต่อไป จึงอาจจะประสบความสำเร็จยากลำบาก

สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวง ศึกษาธิการ สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา และทบวงมหาวิทยาลัย (2545: 116) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการพัฒนา 5 ขั้น ดังนี้

1) ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในชุมชนตลอดจน กำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ

2) ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบาย และวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่ใช้

3) ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงาน ประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

4) ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนาหรือยอมรับ ผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนา ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

5) ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้าร่วม ประเมินว่าการพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด

สรุป ระดับของการมีส่วนร่วม การแบ่งระดับของการมีส่วนร่วม สามารถแบ่งระดับความเข้มของการมีส่วนร่วมได้หลายระดับขึ้นอยู่กับความสำคัญของแต่ละปัจจัย เช่น ระดับการตัดสินใจ ระดับความร่วมมือ ระดับการวางแผน ระดับการแก้ไขปัญหาและสาเหตุของปัญหา ระดับการลงทุน ระดับการร่วมรับข้อมูลข่าวสาร

4.4 เงื่อนไขการมีส่วนร่วม

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (อ้างในสาวิตรี ช่างสาร 2546: 27) ได้กล่าวถึงเงื่อนไขของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีอย่างน้อย 3 ประการ คือ

- 1) ประชาชนต้องมีอิสรภาพที่จะมีส่วนร่วม
- 2) ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วม
- 3) ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม

นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับเงื่อนไขย่อยอื่นๆ อีก ดังนี้

- ประชาชนต้องมีเวลา
- ประชาชนต้องไม่เสียค่าใช้จ่ายเกินกว่าที่คาดว่าจะได้รับผลคืนกลับมา
- ประชาชนต้องมีความสนใจ
- ประชาชนต้องสามารถสื่อสารด้วยความเข้าใจต่อกันทั้งสองฝ่าย
- ประชาชนต้องไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นผลกระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่หรือสถานภาพ

ทางสังคม

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (อ้างในสาวิตรี ช่างสาร 2546: 27) ได้กล่าวถึงเงื่อนไขของการมีส่วนร่วม สรุปได้ ดังนี้

- 1) จะต้องมีความเสรีภาพหรือมีทางเลือกที่จะเข้าร่วม
- 2) จะต้องมีความสามารถหรือมีพลังที่จะเข้ามามีส่วนร่วม
- 3) จะต้องรวมตัวหรือรวมกลุ่มกันอย่างมีระบบ
- 4) จะต้องเต็มใจหรือไม่ถูกบังคับที่จะเข้ามามีส่วนร่วม

สรุป เงื่อนไขของการมีส่วนร่วม คือ ความพร้อม ประกอบด้วย ความเต็มใจ ความสามารถ มีเวลา และมีเสรีภาพ ซึ่งเป็นความพร้อมทางด้านศักยภาพของตนเอง

4.5 ปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (อ้างในสาวิตรี ช่างสาร 2546: 28) ได้สรุปปัญหาเกี่ยวกับตัว ชาวชนบท ตัวเจ้าหน้าที่ และระบบราชการ ที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม ดังนี้

1) ในอดีตสังคมไทยเป็นสังคมที่มีความมั่นคง จึงไม่มีความจำเป็นในการเสริมสร้างการทำงานร่วมกัน ต่างคนต่างทำก็เพียงพอแก่การยังชีพ ชาวชนบทจึงขาดนิสัยการทำงานร่วมกันอย่างจริงจัง และถาวร จะมีแต่การทำงานร่วมกันเป็นครั้งคราวเท่านั้น

2) ชาวชนบทที่มีทัศนคติในแนวทางลัทธิปฏิบัตินิยม ซึ่งจะยอมรับความคิดริเริ่ม หรือของแปลกใหม่ก็ต่อเมื่อเห็นว่าจะได้ประโยชน์โดยตรงในระยะสั้น

3) ชาวชนบทไม่ขอแสดงตัวเป็นศัตรูกันซึ่งหน้า รวมทั้งไม่ชอบโต้เถียงกันกับบุคคลภายนอก เขาจึงรับทุกอย่างโดยไม่คัดค้าน แต่ในใจอาจจะไม่เห็นด้วย เมื่อถึงเวลาดำเนินการเราจะไม่เข้าไปมีส่วนร่วมหรือเข้าไปตอนแรกแล้วขาดหายไป

4) นโยบายในระบบราชการมักมาจากเบื้องบน จึงเป็นการยากลำบากที่ผู้ปฏิบัติงานในชนบท จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจดำเนินการเอง เมื่อระบบบริหารงานถูกสั่งการมาจากเบื้องต้น การประสานงานของเจ้าหน้าที่ระดับสนามของแต่ละกรม จึงเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก แนวทางการมีส่วนร่วมของชาวชนบทที่เจ้าหน้าที่แต่ละฝ่ายเข้าใจจึงแตกต่างกัน และการดำเนินงานก็แตกต่างกันตามไปด้วย

5) เจ้าหน้าที่ราชการมีแนวโน้มชอบทำงานในสำนักงาน โดยเฉพาะงานในด้านเอกสารจะเสนอผู้บังคับบัญชามากกว่างานสนามอันเนื่องมาจากที่ราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ตอบสนองเบื้องบน ซึ่งจะมีผลต่อระบบการให้ความดีความชอบ การละเลยงานในภาคสนามดังกล่าวส่งผลให้ขาดความเข้าใจชนบทและข้อมูลของชุมชนอย่างแท้จริง และไม่สามารถกระตุ้นชุมชนให้มีส่วนร่วมได้ในที่สุด

6) เจ้าหน้าที่บางคน บางหน่วยงานยังมีความคิดไม่ต้องการให้ชาวชนบทร่วมมือกันและรวมตัวกันอย่างจริงจัง เพราะมีความเชื่อว่าจะทำให้ปกครองชาวบ้านได้ยากขึ้น ซึ่งเป็นการแสดงถึงทัศนคติที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

สรุป ปัจจัยที่เป็นปัญหา อุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม คือ นโยบาย สังคม ทัศนคติ อุปนิสัยในการทำงาน ความคิด และผลประโยชน์ที่จะได้รับ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อนันต์ ทับอินทร์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด จังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด จังหวัดปัตตานี มีส่วนร่วมโดยเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ สมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยของเพศชายมากกว่าเพศหญิง

กลุ่มตัวอย่างที่รายได้และการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจไม่แตกต่างกัน ที่มีจำนวนปีที่ เป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกัน มีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ มีส่วนร่วมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีส่วนร่วม ในการประเมินผล และมีส่วน ร่วมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

วรรณศักดิ์ ไผ่จตุรัส (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ สมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรจังหวัดชัยภูมิที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ ผลการศึกษาพบว่า 1) สมาชิกส่วนใหญ่ทำธุรกิจกับสหกรณ์โดยการถือหุ้นเพิ่มเฉลี่ย 568.57 บาทต่อปี และ การกู้ยืมเงินจากสหกรณ์เฉลี่ย 11,371.43 บาทต่อปี สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ซื้อสินค้าวัสดุอุปกรณ์การเกษตร จากสหกรณ์และพบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่างไม่ขายสินค้าหรือผลผลิตทางการเกษตรให้สหกรณ์ ส่วนการทำ ธุรกิจด้านอื่นๆ กับสหกรณ์สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ทำธุรกิจอื่นๆ กับสหกรณ์ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์เรียงตามน้ำหนักความสำคัญ ได้แก่ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก การ ลงทุนด้านการเกษตร ขนาดที่ดินทำกิน และรายได้ในครัวเรือนต่อปี โดยมีความสัมพันธ์กับอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติกับการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ ส่วนความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก ไม่ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจสหกรณ์ 3) โดยภาพรวมสมาชิกมีปัญหาในการทำธุรกิจ กับสหกรณ์ในระดับปานกลาง

เสน่ห์ สถาพันธ์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของ สมาชิกสหกรณ์นิคมบาเจาะ จำกัด จังหวัดนราธิวาส พบว่า 1) สมาชิกสหกรณ์นิคมบาเจาะ จำกัด จังหวัด นราธิวาส ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41 – 50 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นสมาชิก 4 – 8 ปี การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ รับรู้จากเจ้าหน้าที่สหกรณ์มากที่สุด การมีส่วนร่วมในการดำเนิน ธุรกิจของสมาชิก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการควบคุมตรวจสอบ 2) ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.21) ระดับการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของสมาชิก อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับการมี ส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการควบคุมตรวจสอบ อยู่ในระดับน้อย การเปรียบเทียบ ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ พบว่า อายุ รายได้ ระดับการศึกษา และการรับรู้ ข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ที่แตกต่างกับระดับการมีส่วนในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเพศ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และตำแหน่ง ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนิน ธุรกิจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของ

สมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจโดยรวมระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง(ค่าเฉลี่ย 2.81) ได้แก่ ขาดสิ่งจูงใจในการมีส่วนร่วมกับสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 2.94) รองลงมา ไม่มีเวลาเข้าร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ และ สหกรณ์มีธุรกิจให้บริการไม่ครบถ้วนตามความต้องการของสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 2.90) ไม่เข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย 2.88) เห็นว่าการมีส่วนร่วมไม่เกิดประโยชน์โดยตรงกับสมาชิก (ค่าเฉลี่ย 2.83) สินค้าหรือบริการของสหกรณ์ไม่ตรงกับความต้องการ (ค่าเฉลี่ย 2.79) การให้บริการของเจ้าหน้าที่ (ค่าเฉลี่ย 2.73) การเดินทางไม่สะดวก (ค่าเฉลี่ย 2.70) การให้บริการของคณะกรรมการ (ค่าเฉลี่ย 2.65) ตามลำดับ ส่วนข้อเสนอแนะที่สำคัญในการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของของสหกรณ์ได้แก่ ให้สหกรณ์ขายสินค้าให้หลากหลายและราคาถูกกว่าท้องตลาด และการรับซื้อผลผลิตของสมาชิกในราคาสูงกว่าท้องตลาดและจ่ายเป็นเงินสด

วิสูตร บำรุงศรี (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา “ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กรุงพิจิตร จำกัด” พบว่า 1) สมาชิกสหกรณ์ในโรงเรียนอนุบาลพิจิตร และในโรงเรียนพิจิตรพิทยาคม มีสภาพทั่วไปของการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจไม่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่เข้าประชุมใหญ่สามัญบางปี กู้เงินสามัญ และฝากเงินออมทรัพย์ 2) สมาชิกเพศหญิงมีส่วนร่วมมากกว่าเพศชาย สมาชิกที่มีอายุ 41ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่อายุน้อยกว่า สมาชิกที่สมรสแล้วมีส่วนร่วมมากกว่าสมาชิกที่เป็นโสด สมาชิกที่มีระดับการศึกษาสูงมีส่วนร่วมมากกว่าสมาชิกที่มีระดับการศึกษาต่ำ สมาชิกที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูงมีส่วนร่วมมากกว่าสมาชิกที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานต่ำกว่า สมาชิกที่มีรายได้สุทธิของครอบครัวต่อปีมากกว่า 300,000 บาท มีส่วนร่วมมากกว่าสมาชิกที่มีรายได้ต่ำกว่า และสมาชิกที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนสมาชิกมากที่สุด ส่วนมากมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจในด้านการเข้าประชุมใหญ่สามัญประจำปี การกู้เงิน และการฝากเงิน 3) สมาชิกสหกรณ์ทั้งสองแห่ง ส่วนใหญ่ประสบปัญหาและอุปสรรคด้านการมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมใหญ่สามัญประจำปี

ชวลิต สังขพงศ์ (2544: 99) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตำบลเขาพังไกร อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การศึกษารายได้ของครัวเรือน ความรู้ความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ทักษะคดีที่มีต่อพัฒนากร ประโยชน์ที่จะได้รับจากการเป็นสมาชิกกลุ่มการ ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ส่วนอายุระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่ม ออมทรัพย์เพื่อการผลิต ทักษะคดีที่มีต่อกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ถวิล อินทรโม (2544: 101) ได้ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กิ่งอำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง” ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการ

มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร สถานภาพภายในกลุ่ม ระยะเวลาของการเป็นสมาชิก และการได้รับข่าวสารจากสื่อบุคคล

กรณีศึกษา เชื้อศิริถาวร (2544: 83) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอภูคัจับ จังหวัดอุดรธานี” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกแม่บ้านเกษตรกร ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพการสมรส ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกแม่บ้านเกษตรกร ได้แก่ จำนวนแรงงานภายในครัวเรือน ผลตอบแทนที่ได้รับจากกลุ่ม และรายได้ของครัวเรือน ปัจจัยทางสังคม ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกแม่บ้านเกษตรกร ได้แก่ สถานภาพภายในกลุ่ม ระยะเวลาการเป็นสมาชิกกลุ่ม การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ระยะห่างจากบ้านถึงที่ทำการกลุ่ม ความพึงพอใจในกิจกรรมกลุ่ม ความพึงพอใจต่อคณะกรรมการในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

ชนวน เสือท้วม (2547: 67) ได้ศึกษา “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรสามโคก จำกัด” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจของสหกรณ์ ได้แก่ อายุ รายได้ สุทธิของครอบครัวต่อปี โอกาสของการมีส่วนร่วม การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมสหกรณ์ ค่านิยมการรวมกลุ่ม ค่านิยมพึ่งตนเอง และค่านิยมการศึกษาหาความรู้และสนใจในข่าวสาร โดยพบว่าสมาชิกที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจสหกรณ์มากกว่ากลุ่มที่มีอายุมากกว่า ส่วนสมาชิกที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาและวางแผนพัฒนาสหกรณ์มากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่า และสมาชิกที่มีรายได้สุทธิของครอบครัวต่อปีน้อย จะมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจสหกรณ์มากกว่าสมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้มากกว่า

นุรุต พิงสุข (2547: 59) ได้ศึกษา “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรพัฒนา จำกัด จังหวัดอุบลราชธานี” ผลการศึกษาพบว่า สมาชิก ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ การกู้เงินระยะสั้น การไปร่วมประชุมใหญ่สามัญ การซื้อสินค้าจากกลุ่มนำมาจำหน่าย การบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ซึ่งกลุ่มจัดขึ้น การรับบริการเผยแพร่ความรู้จากเจ้าหน้าที่ หรือผู้เกี่ยวข้องที่กลุ่มจัดขึ้น และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิก ได้แก่ ตำแหน่งทางสังคม การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ และการติดต่อผู้นำท้องถิ่น

ทิพวรรณ วณิแสง (2553: 42) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในจังหวัดกระบี่ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์โดยรวมมีระดับการมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านเรียงตามลำดับ พบว่า ด้านผลประโยชน์มีระดับการมีส่วนร่วมในระดับมาก และด้านการปฏิบัติกรด้านการตัดสินใจ ด้านการประเมินผล มีระดับการมีส่วนร่วมในระดับ

ปานกลางตามลำดับ การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์นิคมใน
จังหวัดกระบี่ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ ระดับการศึกษา รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือนมี
ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกแตกต่างกัน แต่อายุ ศาสนา อาชีพ ระยะเวลาในการเป็น
สมาชิก มีระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรทั้งหมดที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,170 คน แบ่งเป็นกลุ่มสมาชิก จำนวน 24 กลุ่ม

1.2 ขนาดตัวอย่าง

ขนาดตัวอย่างจากจำนวนสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จำนวน 1,170 คน ตามบัญชีรายชื่อสมาชิก ณ วันที่ 31 มีนาคม 2556 ใช้หลักการคำนวณหาขนาดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (สุวรรณา ฐวโชติ 2544 : 90-91 อ้างอิงจาก Taro Yamane, 1970) ที่นัยสำคัญ 0.05 และค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร ซึ่งในที่นี้ คือ 1,170 บาท

e = ระดับความคลาดเคลื่อนกำหนดไว้คือ 0.05

แทนค่าตามสูตรจะได้

$$\begin{aligned} n &= \frac{1,170}{1 + 1,170(0.05)^2} \\ &= 298.08 \end{aligned}$$

ดังนั้น กำหนดขนาดของตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เท่ากับ 298 ตัวอย่าง

จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง จากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว จำนวน 24 กลุ่ม ตามที่พักอาศัย ในแต่ละกลุ่มสมาชิก จนครบจำนวน ตัวอย่าง ตามที่กำหนด โดยแยกเป็น - กลุ่มละ 12 คน จำนวน 14 กลุ่ม

- กลุ่มละ 13 คน จำนวน 10 กลุ่ม

เมื่อได้ตัวอย่างที่ต้องการแล้ว ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน คือ ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้วโดยผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ตามกลุ่มสมาชิกของสหกรณ์ หลังจากนั้นได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคือ มาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ พร้อมทั้งลงรหัส เพื่อนำไปใช้ประมวลผลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่อไป

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ มาสรุปกำหนดขอบเขตและเนื้อหาและพัฒนาเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิก จำนวนหุ้นที่มีอยู่ในสหกรณ์ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน เป็นคำถามปลายเปิด

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับขนาดที่ดินทำกิน ลักษณะการถือครองที่ดิน ลักษณะเอกสารสิทธิของที่ดิน การลงทุนด้านการเกษตรต่อปี รายได้ในครัวเรือนต่อปี และรายจ่ายในครัวเรือนต่อปี เป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกเป็นการทดสอบความรู้เกี่ยวกับหลักการ อุดมการณ์ วิธีการสหกรณ์และการดำเนินงานของสหกรณ์ จำนวน 15 ข้อ เป็นคำถามแบบปรนัยให้เลือกตอบ 4 ตัวเลือก เพื่อนำผลการตอบคำถามถูกต้องมาหาค่าร้อยละและกำหนดเกณฑ์ระดับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์เป็นระดับ น้อย ปานกลาง และมาก

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจรับฝากเงิน เป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 4 ปัญหาของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ได้แก่ปัญหาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับธุรกิจของสหกรณ์ ความชัดเจนของข้อมูลข่าวสาร การติดต่อทำธุรกิจกับสหกรณ์

ตลอดจนการเข้าร่วมประชุมกับสหกรณ์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

แบบสอบถามที่ถูกต้องพัฒนาขึ้นมาได้ผ่านกระบวนการปรับปรุงได้เหมาะสม ดังนี้

1) การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นจากการตรวจสอบภายในกรอบความคิด ทฤษฎีและโยชน์ในการนำไปใช้ไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content Validity) ด้านภาษา เนื้อหา ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Content Validity) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขใหม่

2) การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขและปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม ให้ตรงกับที่ผู้ศึกษาต้องการ สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient Method) ของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.772

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

3.1 ขอความร่วมมือกับสหกรณ์ โดยการเข้าไปร่วมประชุมคณะกรรมการสหกรณ์เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการให้สมาชิกตอบแบบสอบถาม และขอให้กรรมการสหกรณ์แต่ละคนช่วยประสานรับผิดชอบในการตอบแบบสอบถามของสมาชิกสหกรณ์ในเขตพื้นที่ที่กรรมการแต่ละคนรับผิดชอบ

3.2 ขอความร่วมมือประธานหรือผู้นำกลุ่มสมาชิกที่ไม่ได้ร่วมเป็นคณะกรรมการสหกรณ์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการให้สมาชิกตอบแบบสอบถาม และขอให้ประธานหรือผู้นำกลุ่มสมาชิกช่วยประสานรับผิดชอบในการตอบแบบสอบถามของสมาชิกสหกรณ์ในเขตพื้นที่ที่กรรมการแต่ละคนรับผิดชอบ

3.3 ติดตามความก้าวหน้าทางโทรศัพท์ และออกไปเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ตามสถานที่และเวลาที่นัดหมาย

3.4 ขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ หรือพนักงานราชการที่รับผิดชอบสหกรณ์ ในการติดตามการตอบแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถามนำส่งผู้ศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามทั้งหมด ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์เรียบร้อยและความถูกต้องแม่นยำเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป สำหรับวิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 การใช้สถิติเชิงพรรณนา ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก การมีส่วนร่วมสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ และปัญหาของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูล

4.2 ใช้สถิติทดสอบที (t-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของข้อมูลสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน

4.3 ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของค่าเฉลี่ยของข้อมูลตั้งแต่สองกลุ่มขึ้นไป และเมื่อพบความแตกต่างในเชิงสถิติจะทำการทดสอบการเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple Comparisons) โดยวิธี LSD

4.4 เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล การวัดระดับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก สหกรณ์

การแปลความหมายค่าคะแนน

1. ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก ใช้เกณฑ์ในการให้คะแนนตอบถูก ให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วแปลผลเป็นร้อยละและกำหนดเกณฑ์วัดระดับความรู้ ดังนี้

คะแนน (ร้อยละ)	การแปลผล
> 80%	สมาชิกมีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์อยู่ในระดับมาก
60% - 80%	สมาชิกมีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง
< 60%	สมาชิกมีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์อยู่ระดับน้อย

2. การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์

ธุรกิจสินเชื่อ

ให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับคำตอบ กู้

ให้คะแนน 0 คะแนน สำหรับคำตอบ ไม่กู้

ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

ให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับคำตอบ ซื้อ

ให้คะแนน 0 คะแนน สำหรับคำตอบ ไม่ซื้อ

ธุรกิจรวบรวมผลผลิต

ให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับคำตอบ ขาย

ให้คะแนน 0 คะแนน สำหรับคำตอบ ไม่ขาย

ธุรกิจเงินฝาก

ให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับคำตอบ ฝาก

ให้คะแนน 0 คะแนน สำหรับคำตอบ ไม่ฝาก

3. ปัญหาของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มีปัญหามากที่สุด ให้ 5 คะแนน

มีปัญหามาก ให้ 4 คะแนน

มีปัญหาปานกลาง ให้ 3 คะแนน

มีปัญหาน้อย ให้ 2 คะแนน

มีปัญหาน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

การแปลผลค่าเฉลี่ยที่ได้ ใช้เกณฑ์การแบ่งความถี่ตามแนวทางให้เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535: 23-24)

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.00-1.50	ปัญหาของสมาชิกอยู่ในระดับน้อยสุด
1.51-2.50	ปัญหาของสมาชิกอยู่ในระดับน้อย
2.51-3.50	ปัญหาของสมาชิกอยู่ในระดับปานกลาง
3.51-4.50	ปัญหาของสมาชิกอยู่ในระดับมาก
4.51-5.00	ปัญหาของสมาชิกอยู่ในระดับมากที่สุด

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์
การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์
ครบถ้วนจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จำนวน 298 คน แล้ว
ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยเสนอรายละเอียดตามลำดับคือ สัญลักษณ์
ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ดังนี้ คือ

n	แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	แทนค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
Sig.	แทน ค่านัยสำคัญทางสถิติ
t	แทนค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (t-test)
F	แทนค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (F-test)
Df	แทนค่าความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทนค่าผลรวมของกำลังสองของการเบี่ยงเบน (Sum of Squares)
MS	แทนค่าเฉลี่ยของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบน (Mean of Squares)
*	แทนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

1. ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิก มีหุ้นหรือถือหุ้นในสหกรณ์ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ดังตารางที่ 4.1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิก มีหุ้นหรือถือหุ้นในสหกรณ์ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

n = 298

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	141	47.32
หญิง	157	52.68
อายุของสมาชิก		
20 – 30 ปี	27	9.06
31 – 40 ปี	67	22.48
41 – 50 ปี	77	25.84
51 – 60 ปี	76	25.50
60 ปีขึ้นไป	51	17.11
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	32	10.74
ประถมศึกษา 1-6	160	53.69
มัธยมศึกษา 1- 6, ปวช.	55	18.46
ปวส./ อนุปริญญา	38	12.75
ปริญญาตรี	13	4.36

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาการเป็นสมาชิก		
1- 5 ปี	71	23.83
6- 10 ปี	87	29.19
11 – 15 ปี	57	19.13
16 – 20 ปี	59	19.80
20 ปีขึ้นไป	24	8.05
มีหุ้นหรือถือหุ้นในสหกรณ์		
น้อยกว่า 10,000	78	26.17
10,000 – 30,000	82	27.52
30,001 – 50,000	58	19.46
50,001 – 70,000	53	17.79
70,000 ขึ้นไป	27	9.06
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
ไม่เกิน 2 คน	70	23.49
3 – 5	139	46.64
6 – 8	58	19.46
9 – 10	28	9.40
10 คนขึ้นไป	3	1.01
รวม	298	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด เมื่อจำแนกตามเพศพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่มีอายุ 41 – 50 ปี เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา 1-6 เมื่อจำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่าส่วนใหญ่เป็นสมาชิก 6- 10 ปี เมื่อจำแนกตามการมีหุ้นหรือถือหุ้นในสหกรณ์ พบว่าส่วนใหญ่มีหุ้นอยู่ 10,000 – 30,000 บาท และเมื่อจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่าส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือน 3 - 5 คน

1.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก ได้แก่ ขนาดที่ดินทำกิน ลักษณะการถือครองที่ดิน ลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดิน การลงทุนด้านการเกษตรต่อปี รายได้ในครัวเรือนต่อปี และรายจ่ายในครัวเรือนต่อปี ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปร ขนาดที่ดินทำกิน ลักษณะการถือครองที่ดิน ลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดิน การลงทุนด้านการเกษตรต่อปี รายได้ในครัวเรือนต่อปี และรายจ่ายในครัวเรือนต่อปี

n = 298

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ขนาดที่ดินทำกิน		
น้อยกว่า 5 ไร่	101	33.89
5 - 10	74	24.83
11 - 20	39	13.09
21 - 30	36	12.08
30 ไร่ ขึ้นไป	48	16.11
ลักษณะการถือครอง		
เป็นของตนเอง	200	67.11
เช่า	45	15.10
เป็นของตนเองและเช่า	53	17.79
ลักษณะเอกสารสิทธิ์		
โฉนด	23	7.72
น.ส.3. หรือ น.ส.3. ก.	26	8.72
สปก.4-01	249	83.56
รวม	298	100.00

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน(คน)	ร้อยละ
การลงทุนด้านการเกษตร		
น้อยกว่า 10,000 บาท	32	10.74
10,000 – 30,000 บาท	76	25.50
30,001 – 50,000 บาท	48	16.11
50,001 – 70,000 บาท	118	39.60
70,000 บาทขึ้นไป	24	8.05
รายได้ในครัวเรือน		
น้อยกว่า 50,000 บาท	52	17.45
50,001 – 80,000 บาท	70	23.49
80,001 – 110,000 บาท	42	14.09
110,001 – 140,000 บาท	104	34.90
140,000 บาทขึ้นไป	30	10.07
รายจ่ายในครัวเรือน		
น้อยกว่า 30,000 บาท	60	20.13
30,001 – 60,000 บาท	70	23.49
60,001 – 90,000 บาท	36	12.08
90,001 – 120,000 บาท	112	37.58
120,000 บาทขึ้นไป	20	6.71
รวม	298	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีขนาดที่ดินทำกิน น้อยกว่า 5 ไร่ ลักษณะการถือครองที่ดินพบว่าส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง ลักษณะเอกสารสิทธิ์พบว่าส่วนใหญ่มีเอกสารสิทธิ์เป็น สปก.4-01 การลงทุนด้านการเกษตรพบว่าส่วนใหญ่มีการลงทุนอยู่ระหว่าง 50,001 – 70,000 บาท รายได้พบว่าส่วนใหญ่มีรายได้ในครัวเรือนระหว่าง 110,001 – 140,000 บาท รายจ่ายพบว่าส่วนใหญ่มีรายจ่ายในครัวเรือนระหว่าง 90,001 – 120,000 บาท

2. ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก

ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกได้แก่การตอบคำถามที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นแล้วนำผลการตอบคำถามถูกต้องมาหาค่าเป็นร้อยละแล้วกำหนดเกณฑ์ระดับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์เป็นระดับความรู้น้อย ปานกลาง และมาก ผลการวัดความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก ปรากฏตามตารางที่ 4.3 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 จำนวนร้อยละของผู้ตอบคำถามความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ถูกต้อง

ข้อที่	โจทย์/คำถาม	จำนวนผู้ตอบ ถูกต้อง (คน)	ร้อยละ
1.	สหกรณ์คืออะไร	151	50.67
2.	ใครเป็นเจ้าของสหกรณ์	193	64.77
3.	หลักการสหกรณ์มีกี่ข้อ	183	61.41
4.	ข้อใดเป็นหลักการสหกรณ์	196	65.77
5.	อุดมการณ์สหกรณ์คือข้อใด	135	45.30
6.	สมาชิกสหกรณ์การเกษตรต้องมีคุณสมบัติข้อใด	51	17.11
7.	เมื่อสหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปีแล้วสมาชิกจะได้อะไรตอบแทน	172	57.72
8.	สิทธิของสมาชิกที่พึงมีต่อสหกรณ์คือข้อใด	192	64.43
9.	หน้าที่ของสมาชิกที่พึงกระทำต่อสหกรณ์คือข้อใด	193	64.77
10.	สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงในการลงมติในสหกรณ์อย่างไร	152	51.01
11.	จุดมุ่งหมายที่สำคัญในการจัดตั้งสหกรณ์คือข้อใด	154	51.68
12.	คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ ได้มาโดยวิธีใด	188	63.09
13.	สมาชิกมีส่วนในการบริหารงานของสหกรณ์โดยวิธีใด	191	64.09
14.	เงินปันผลตามหุ้นที่ท่านได้รับจากสหกรณ์ขึ้นอยู่กับอะไร	112	37.58
15.	สหกรณ์มุ่งดำเนินธุรกิจกับกลุ่มบุคคลใดเป็นสำคัญ	136	45.64

จากตารางที่ 4.3 พบว่า มีคำถามที่สมาชิกตอบถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่คำถามข้อที่ 4 (ข้อใดเป็นหลักการสหกรณ์) จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 65.77 รองลงมาคือข้อที่ 2 (ใครเป็นเจ้าของสหกรณ์) จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 64.77 และข้อที่ 9 (หน้าที่ของ

สมาชิกที่พึงกระทำต่อสหกรณ์คือข้อใด) จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 64.77 ส่วนคำถามที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ข้อที่ 15 (สหกรณ์มุ่งดำเนินธุรกิจกับกลุ่มบุคคลใดเป็นสำคัญ) จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 45.64 ข้อที่ 14 (เงินปันผลตามหุ้นที่ท่านได้รับจากสหกรณ์ขึ้นอยู่กับอะไร) จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 37.58 และ ข้อที่ 6 (สมาชิกสหกรณ์การเกษตรต้องมีคุณสมบัติข้อใด) จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 17.11

ตารางที่ 4.4 ระดับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก

เกณฑ์คะแนน	ระดับความรู้	จำนวน(คน)	ร้อยละ
< 60%	น้อย	159	53.35
60%-80%	ปานกลาง	116	38.93
>80%	มาก	23	7.72
	รวม	298	100.00

\bar{x} = 8.05 คะแนน , S.D = 2.69 คะแนน, Min = 2 คะแนน , Max = 13 คะแนน

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์อยู่ในระดับ น้อย คือได้คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60 หรือตอบถูกน้อยกว่า 9 ข้อ มีจำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 53.35 คะแนนเฉลี่ย 8.05 คะแนน ต่ำสุด 2 คะแนน และคะแนนสูงสุด 13 คะแนน

3. การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว

3.1 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ในรอบปีที่ผ่านมา

การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ในรอบปีที่ผ่านมา ได้แก่ ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจเงินฝาก ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.5 ถึงตารางที่ 4.7 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 ธุรกิจสินเชื่อในรอบปีที่ผ่านมา

n= 298

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่ได้กู้เงิน	11	3.70
กู้เงิน	287	96.30
รวม	298	100.00
กู้เงิน		
น้อยกว่า 30,000 บาท	33	11.07
30,001 – 60,000 บาท	130	43.62
60,001 - 90,000 บาท	31	10.40
90,001 – 120,000 บาท	28	9.40
120,000 บาทขึ้นไป	65	21.81
รวม	287	96.30

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อในรอบปีที่ผ่านมา จำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 96.30 โดยส่วนใหญ่กู้เงินอยู่ระหว่าง 30,001 – 60,000 บาท จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 43.62 มีสมาชิก จำนวน 11 คน ไม่มีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อในรอบปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 3.70

ตารางที่ 4.6 ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายในรอบปีที่ผ่านมา

n= 298

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่ได้ซื้อ	71	23.83
ซื้อสินค้า	227	76.17
รวม	298	100.00
ซื้อสินค้า		
น้อยกว่า 10,000 บาท	83	27.85
10,001 – 30,000 บาท	62	20.81
30,001 - 50,000 บาท	59	19.80
50,001 – 70,000 บาท	5	1.68
70,000 บาทขึ้นไป	18	6.04
รวม	227	76.17

จากตารางที่ 4.6 พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายในรอบปีที่ผ่านมา จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 76.17 โดยส่วนใหญ่ซื้อสินค้าน้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 27.85 มีสมาชิก จำนวน 71 คน ไม่มีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายในรอบปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 23.83

ตารางที่ 4.7 ธุรกิจรวบรวมผลผลิตในรอบปีที่ผ่านมา

n= 298

รายการ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่ได้ขายสินค้า/ผลผลิต	244	81.88
ขายสินค้า/ผลผลิต	54	18.12
รวม	298	100.00
ขายสินค้า/ผลผลิต		
น้อยกว่า 20,000 บาท	24	8.05
20,001 – 50,000 บาท	8	2.68
50,001 - 80,000 บาท	12	4.03
80,001 – 110,000 บาท	1	0.34
110,000 บาทขึ้นไป	9	3.02
รวม	54	18.12

จากตารางที่ 4.7 พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวมผลผลิตในรอบปีที่ผ่านมา จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 81.88 และสมาชิกที่มีส่วนร่วมในธุรกิจส่วนใหญ่ขายสินค้าหรือผลผลิตให้สหกรณ์น้อยกว่า 20,000 บาท จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 8.05

ตารางที่ 4.8 ธุรกิจเงินฝากในรอบปีที่ผ่านมา

n= 298

ฝากเงิน (บาท)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่ได้ฝากเงิน	86	28.86
ฝากเงิน	212	71.14
รวม	298	100.00
ฝากเงิน		
น้อยกว่า 10,000 บาท	53	17.79
10,001 – 30,000 บาท	38	12.75
30,001 - 50,000 บาท	75	25.17
50,001 – 70,000 บาท	13	4.36
70,000 บาทขึ้นไป	33	11.07
รวม	212	71.14

จากตารางที่ 4.8 พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝากในรอบปีที่ผ่านมา จำนวน 212 คน คิดเป็นร้อยละ 71.14 โดยส่วนใหญ่จะฝากเงินอยู่ระหว่าง 30,001 - 50,000 บาท จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 25.17 มีสมาชิก จำนวน 86 คน ไม่มีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝากในรอบปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 28.86

ตารางที่ 4.9 สรุปการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว

การมีส่วนร่วมในธุรกิจ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1 ธุรกิจ	39	13.10
2 ธุรกิจ	72	24.20
3 ธุรกิจ	151	50.70
4 ธุรกิจ	36	12.10
รวม	298	100.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ 3 ธุรกิจ จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 50.70 รองลงมาคือ 2 ธุรกิจ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 24.20

3.2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก

การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาเป็นสมาชิก มีหุ้นหรือถือหุ้นในสหกรณ์ ขนาดที่ดินทำกิน ลักษณะการถือครองที่ดิน ลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดิน การลงทุนด้านการเกษตร รายได้ในครัวเรือน รายจ่ายในครัวเรือน ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก โดยใช้แสดงการทดสอบ ค่า t-test ค่า F-test

ตารางที่ 4.10 การเปรียบเทียบ การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรเพศ

การมีส่วนร่วม	เพศ				t	Sig (2-tailed)
	ชาย (n=141)		หญิง (n=157)			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ	0.96	0.203	0.97	0.176	0.32	0.626
2. การมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	0.73	0.445	0.79	0.409	0.38	0.232
3. การมีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวมผลผลิต	0.21	0.406	0.16	0.367	0.13	0.300
4. การมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝาก	0.72	0.449	0.70	0.459	0.127	0.666
รวม	0.65	0.231	0.65	0.201	0.490	0.994

จากตารางที่ 4.10 พบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด ที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์
การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรอายุ

การมีส่วนร่วม	แหล่งความ					
	แปรปรวน	DF	SS	MS	F	Sig.
การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ	ระหว่างกลุ่ม	4	.127	.032	.888	.472
	ภายในกลุ่ม	293	10.467	.036		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหา สินค้ามาจำหน่าย	ระหว่างกลุ่ม	4	.240	.060	.327	.860
	ภายในกลุ่ม	293	53.844	.184		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวม ผลผลิต	ระหว่างกลุ่ม	4	1.241	.310	2.115	.079
	ภายในกลุ่ม	293	42.974	.147		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝาก	ระหว่างกลุ่ม	4	2.173	.543	2.697	.031*
	ภายในกลุ่ม	293	59.009	.201		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.115	0.029	0.615	0.652
	ภายในกลุ่ม	293	13.660	0.047		

จากตารางที่ 4.11 พบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่อายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝากแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการมีส่วนร่วมในธุรกิจด้านอื่น ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงต้องทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจเงินฝากกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ระหว่างสมาชิกที่มีอายุต่างกัน โดยใช้วิธีการ LSD ดังตาราง 4.12

ตารางที่ 4.12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจเงินฝาก
กับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีอายุต่างกัน

อายุ	\bar{X}	S.D.	20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	51-60 ปี
20-30 ปี	0.815	0.396	-	-	-	-
31-40 ปี	0.746	0.438	.503	-	-	-
41-50 ปี	0.740	0.441	.458	.936	-	-
51-60 ปี	0.737	0.443	.439	.900	.962	-
60 ปีขึ้นไป	0.529	0.504	.008**	.010**	.010**	.011**
ค่าเฉลี่ยรวม	0.711	0.454				

จากตารางที่ 4.12 พบว่า สมาชิกที่มีอายุระหว่าง 20-60 ปี มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วม	แหล่งความ					
	แปรปรวน	DF	SS	MS	F	Sig.
การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ	ระหว่างกลุ่ม	4	0.090	0.023	0.629	0.64
	ภายในกลุ่ม	293	10.504	0.036		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	ระหว่างกลุ่ม	4	0.787	0.197	1.081	0.36
	ภายในกลุ่ม	293	53.297	0.182		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวมผลผลิต	ระหว่างกลุ่ม	4	1.714	0.428	2.953	0.02*
	ภายในกลุ่ม	293	42.501	0.145		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝาก	ระหว่างกลุ่ม	4	0.354	0.088	0.426	0.790
	ภายในกลุ่ม	293	60.827	0.208		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.251	0.063	1.359	0.24
	ภายในกลุ่ม	293	13.523	0.046		

จากตารางที่ 4.13 พบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด ที่ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวมผลผลิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการมีส่วนร่วมในธุรกิจด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงต้องทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจรวบรวมผลผลิตกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ระหว่างสมาชิกที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยใช้วิธีการ LSD ดังตาราง 4.14

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินทำธุรกิจ รวบรวมผลผลิตกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ไม่ได้เรียนหนังสือ	ป.1-ป.6	ม.1-ม.6 ปวช.	ปวส./ อนุปริญญา
ไม่ได้เรียนหนังสือ	0.344	0.483	-	-	-	-
ป.1-ป.6	0.131	0.339	0.004	-	-	-
ม.1-ม.6ปวช.	0.236	0.429	0.206	0.078	-	-
ปวส./อนุปริญญา	0.132	0.343	0.021*	0.996	0.193	-
ปริญญาตรี	0.308	0.480	0.774	0.109	0.544	0.151
ค่าเฉลี่ยรวม	0.181	0.386				

จากตารางที่ 4.14 พบว่า สมาชิกที่ไม่ได้เรียนหนังสือ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจ รวบรวมผลผลิตแตกต่างจากสมาชิกที่มีการศึกษาระดับ ปวส./อนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรระยะเวลาการเป็นสมาชิก

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน					
		DF	SS	MS	F	Sig.
การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ	ระหว่างกลุ่ม	4	0.099	0.025	0.690	0.599
	ภายในกลุ่ม	293	10.495	0.036		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	ระหว่างกลุ่ม	4	0.100	0.025	0.136	0.969
	ภายในกลุ่ม	293	53.984	0.184		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวมผลผลิต	ระหว่างกลุ่ม	4	0.254	0.064	0.424	0.792
	ภายในกลุ่ม	293	43.960	0.150		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝาก	ระหว่างกลุ่ม	4	0.411	0.103	0.496	0.739
	ภายในกลุ่ม	293	60.770	0.207		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.024	0.006	0.130	0.971
	ภายในกลุ่ม	293	13.750	0.047		

จากตารางที่ 4.15 พบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด ที่ระยะเวลาการเป็นสมาชิกแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรที่มีหุ้นหรือถือหุ้นในสหกรณ์

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	Sig.
การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ	ระหว่างกลุ่ม	4	101.943	25.486	14.086	0.000***
	ภายในกลุ่ม	293	530.140	1.809		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	ระหว่างกลุ่ม	4	21.233	5.308	2.818	0.025*
	ภายในกลุ่ม	293	551.854	1.883		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวมผลผลิต	ระหว่างกลุ่ม	4	14.240	3.560	3.083	0.016**
	ภายในกลุ่ม	293	338.327	1.155		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝาก	ระหว่างกลุ่ม	4	108.884	27.221	11.233	0.000***
	ภายในกลุ่ม	293	710.018	2.423		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	101.943	25.486	14.086	0.000***
	ภายในกลุ่ม	293	530.140	1.809		

จากตารางที่ 4.16 พบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่ระยะเวลาการมีหุ้นหรือถือหุ้นในสหกรณ์แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการมีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวมผลผลิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจเงินฝาก รวมทั้งโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ดังนั้น จึงต้องทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ ระหว่างสมาชิกที่มีหุ้นหรือการถือหุ้นในสหกรณ์ต่างกัน โดยใช้วิธีการ LSD ดังตาราง 4.17 – 4.21

ตารางที่ 4.17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินทำธุรกิจ
สินเชื่อกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีหุ้นหรือการ
ถือหุ้นในสหกรณ์ต่างกัน

มีหุ้นหรือการถือหุ้น (บาท)	\bar{X}	S.D.	> 10,000	10,000 – 30,000	30,001 – 50,000	50,001 – 70,000
> 10,000	0.962	0.194	-	-	-	-
10,000 – 30,000	0.963	0.189	0.950	-	-	-
30,001 – 50,000	0.914	0.283	0.144	0.950	-	-
50,001 – 70,000	1.000	-	0.251	0.125	0.016**	-
70,000 บาท ขึ้นไป	1.000	-	0.360	0.270	0.050*	1.000
ค่าเฉลี่ยรวม	0.963	0.189				

จากตารางที่ 4.17 พบว่า สมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 30,001 – 50,000 มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจสินเชื่อกันแตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 50,001 – 70,000 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 70,000 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินทำธุรกิจ
จัดหาสินค้ามาจำหน่ายกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว
ที่มีหุ้นหรือการถือหุ้นในสหกรณ์ต่างกัน

มีหุ้นหรือการถือหุ้น (บาท)	\bar{X}	S.D.	> 10,000	10,000 – 30,000	30,001 – 50,000	50,001 – 70,000
> 10,000	0.641	0.483				
10,000 – 30,000	0.829	0.379	0.005**			
30,001 – 50,000	0.759	0.432	0.107	0.327		
50,001 – 70,000	0.887	0.320	0.001**	0.437	0.109	
70,000 บาท ขึ้นไป	0.667	0.480	0.784	0.082	0.347	0.027*
ค่าเฉลี่ยรวม	0.762	0.427				

จากตารางที่ 4.18 พบว่า สมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้นน้อยกว่า 10,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย แตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 10,000 – 30,000

และ 50,001 – 70,000 บาท และสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 50,001 – 70,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 70,000 บาท ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.19 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินทำธุรกิจรวบรวมผลผลิตกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีหุ้นหรือการถือหุ้นในสหกรณ์ต่างกัน

มีหุ้นหรือการถือหุ้น (บาท)	\bar{X}	S.D.	> 10,000	10,000 – 30,000	30,001 – 50,000	50,001 – 70,000
> 10,000	0.179	0.386				
10,000 – 30,000	0.171	0.379	0.886			
30,001 – 50,000	0.103	0.307	0.255	0.309		
50,001 – 70,000	0.226	0.423	0.494	0.412	0.094	
70,000 บาท ขึ้นไป	0.296	0.465	0.175	0.142	0.032*	0.443
ค่าเฉลี่ยรวม	0.181	0.386				

จากตารางที่ 4.19 พบว่า สมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 30,001 – 50,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจรวบรวมผลผลิตแตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 70,000 บาท ขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินทำธุรกิจเงินฝากกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีหุ้นหรือการถือหุ้นในสหกรณ์ต่างกัน

มีหุ้นหรือการถือหุ้น (บาท)	\bar{X}	S.D.	> 10,000	10,000 – 30,000	30,001 – 50,000	50,001 – 70,000
> 10,000	0.513	0.503	-	-	-	-
10,000 – 30,000	0.768	0.425	0.000***	-	-	-
30,001 – 50,000	0.828	0.381	0.000***	0.433	-	-
50,001 – 70,000	0.736	0.445	0.005**	0.676	0.274	-
70,000 บาท ขึ้นไป	0.815	0.396	0.002**	0.634	0.901	0.448
ค่าเฉลี่ยรวม	0.711	0.454				

จากตารางที่ 4.20 พบว่า สมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้นน้อยกว่า 10,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 10,000 - 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และแตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 50,001 – 70,000 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ โดยรวมกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีหุ้นหรือการถือหุ้นในสหกรณ์ต่างกัน

มีหุ้นหรือการถือ หุ้น (บาท)	\bar{X}	S.D.	> 10,000	10,000 – 30,000	30,001 – 50,000	50,001 – 70,000
> 10,000	0.574	0.252	-	-	-	-
10,000 – 30,000	0.683	0.189	0.001***	-	-	-
30,001 – 50,000	0.651	0.193	0.035*	0.375	-	-
50,001 – 70,000	0.712	0.166	-	0.430	0.126	-
70,000 บาท ขึ้นไป	0.694	0.253	0.011**	0.805	0.375	0.721
ค่าเฉลี่ยรวม	0.654	0.215				

จากตารางที่ 4.21 พบว่า สมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้นน้อยกว่า 10,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 10,000 - 30,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และแตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 30,001 – 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รวมทั้งแตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 70,000 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.22 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

การมีส่วนร่วม	แหล่งความ					
	แปรปรวน	DF	SS	MS	F	Sig.
การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ	ระหว่างกลุ่ม	4	0.071	0.018	0.497	0.738
	ภายในกลุ่ม	293	10.523	0.036		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	ระหว่างกลุ่ม	4	0.851	0.213	1.171	0.324
	ภายในกลุ่ม	293	53.233	0.182		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวมผลผลิต	ระหว่างกลุ่ม	4	0.468	0.117	0.784	0.536
	ภายในกลุ่ม	293	43.746	0.149		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝาก	ระหว่างกลุ่ม	4	2.304	0.576	2.866	0.024*
	ภายในกลุ่ม	293	58.878	0.201		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.464	0.116	2.552	0.039*
	ภายในกลุ่ม	293	13.311	0.045		

จากตารางที่ 4.22 พบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่จำนวนสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากและโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ดังนั้น จึงต้องทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน โดยใช้วิธีการ LSD ดังตาราง 4.23 – 4.24

ตารางที่ 4.23 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินทำธุรกิจเงินฝากกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน

จำนวนสมาชิก ในครัวเรือน	\bar{X}	S.D.	ไม่เกิน 2 คน	3-5 คน	6-8 คน	9-10 คน
ไม่เกิน 2 คน	0.771	0.423	-	-	-	-
3-5 คน	0.748	0.436	0.724	-	-	-
6-8 คน	0.534	0.503	0.003**	0.002**	-	-
9-10 คน	0.750	0.441	0.831	0.985	0.038*	-
10 คน ขึ้นไป	0.667	0.577	0.692	0.755	0.619	0.760
ค่าเฉลี่ยรวม	0.711	0.454				

จากตารางที่ 4.23 พบว่า สมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ไม่เกิน 2 คนและ 3-5 คน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 6-8 คน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 6-8 คน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 9-10 คน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินทำธุรกิจโดยรวมกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน

จำนวนสมาชิก ในครัวเรือน	\bar{X}	S.D.	ไม่เกิน 2 คน	3-5 คน	6-8 คน	9-10 คน
ไม่เกิน 2 คน	0.661	0.191	-	-	-	-
3-5 คน	0.667	0.218	0.834	-	-	-
6-8 คน	0.582	0.236	0.038*	0.011**	-	-
9-10 คน	0.723	0.196	0.191	0.206	0.004**	-
10 คน ขึ้นไป	0.667	0.144	0.962	0.996	0.502	0.663
ค่าเฉลี่ยรวม	0.654	0.215				

จากตารางที่ 4.24 พบว่า สมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ไม่เกิน 2 คน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 6-8 คน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-5 คน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 6-8 คน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และสมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 6-8 คน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 9-10 คน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.25 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรขนาดที่ดินทำกิน

การมีส่วนร่วม	แหล่งความ					
	แปรปรวน	DF	SS	MS	F	Sig.
การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ	ระหว่างกลุ่ม	4	0.079	0.020	0.548	0.700
	ภายในกลุ่ม	293	10.515	0.036		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	ระหว่างกลุ่ม	4	0.301	0.075	0.410	0.801
	ภายในกลุ่ม	293	53.783	0.184		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวมผลผลิต	ระหว่างกลุ่ม	4	0.543	0.136	0.912	0.457
	ภายในกลุ่ม	293	43.671	0.149		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝาก	ระหว่างกลุ่ม	4	2.266	0.566	2.817	0.026*
	ภายในกลุ่ม	293	58.916	0.201		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.291	0.073	1.580	0.180
	ภายในกลุ่ม	293	13.483	0.046		

จากตารางที่ 4.25 พบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่ขนาดที่ดินทำกินแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการมีส่วนร่วมในธุรกิจอื่นไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงต้องทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ ระหว่างขนาดที่ดินทำกินต่างกัน โดยใช้วิธีการ LSD ดังตาราง 4.26

ตารางที่ 4.26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินการทำธุรกิจเงินฝากกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีขนาดที่ดินทำกินต่างกัน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	\bar{X}	S.D.	น้อยกว่า 5 ไร่	5-10 ไร่	11-20 ไร่	21-30 ไร่
น้อยกว่า 5 ไร่	0.614	0.489	-	-	-	-
5-10 ไร่	0.703	0.460	0.196	-	-	-
11-20 ไร่	0.718	0.456	0.219	0.864	-	-
21-30 ไร่	0.861	0.351	0.005**	0.083	0.168	-
30 ไร่ขึ้นไป	0.813	0.394	0.012**	0.187	0.329	0.623
ค่าเฉลี่ยรวม	0.711	0.454				

จากตารางที่ 4.26 พบว่า สมาชิกที่มีขนาดที่ดินทำกิน น้อยกว่า 5 ไร่ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีขนาดที่ดินทำกิน 21-30 ไร่ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.27 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรลักษณะการถือครองที่ดิน

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน					
		DF	SS	MS	F	Sig.
การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ	ระหว่างกลุ่ม	4	0.031	0.015	0.433	0.649
	ภายในกลุ่ม	293	10.563	0.036		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	ระหว่างกลุ่ม	4	0.028	0.014	0.077	0.926
	ภายในกลุ่ม	293	54.056	0.183		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวมผลผลิต	ระหว่างกลุ่ม	4	0.004	0.002	0.013	0.987
	ภายในกลุ่ม	293	44.211	0.150		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝาก	ระหว่างกลุ่ม	4	0.472	0.236	1.147	0.319
	ภายในกลุ่ม	293	60.709	0.206		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.017	0.008	0.182	0.834
	ภายในกลุ่ม	293	13.757	0.047		

จากตารางที่ 4.27 พบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่ลักษณะการถือครองที่ดินแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.28 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดิน

การมีส่วนร่วม	แหล่งความ					
	แปรปรวน	DF	SS	MS	F	Sig.
การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.221	0.110	3.135	0.045**
	ภายในกลุ่ม	295	10.373	0.035		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	ระหว่างกลุ่ม	2	0.585	0.292	1.612	0.201
	ภายในกลุ่ม	295	53.499	0.181		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวมผลผลิต	ระหว่างกลุ่ม	2	0.004	0.002	0.015	0.985
	ภายในกลุ่ม	295	44.210	0.150		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝาก	ระหว่างกลุ่ม	2	2.987	1.493	7.571	0.001***
	ภายในกลุ่ม	295	58.194	0.197		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.542	0.271	6.043	0.003**
	ภายในกลุ่ม	295	13.232	0.045		

จากตารางที่ 4.28 พบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่ลักษณะลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดินแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจสินเชื่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ในธุรกิจเงินฝากแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และโดยรวมมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการมีส่วนร่วมในธุรกิจด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงต้องทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ระหว่างสมาชิกที่มีลักษณะลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดินต่างกัน โดยใช้วิธีการ LSD ดังตาราง 4.29-4.32

ตารางที่ 4.29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจสินเชื่อกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดินต่างกัน

ลักษณะเอกสารสิทธิ์ ของที่ดิน	\bar{X}	S.D.	โหนด	น.ส.3หรือ น.ส.3 ก.
โหนด	0.870	0.344	-	-
น.ส.3หรือ น.ส.3 ก.	0.962	0.196	0.088	-
สปก.4-01	0.972	0.166	0.013**	0.789
ค่าเฉลี่ยรวม	0.963	0.189		

จากตารางที่ 4.29 พบว่า สมาชิกที่มีเอกสารสิทธิ์เป็นโหนด มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจสินเชื่อแตกต่างจากสมาชิกที่มีเอกสารสิทธิ์เป็นสปก.4-01 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.30 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจเงินฝากกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดินต่างกัน

ลักษณะเอกสารสิทธิ์ ของที่ดิน	\bar{X}	S.D.	โหนด	น.ส.3หรือ น.ส.3 ก.
โหนด	0.391	0.499	-	-
น.ส.3หรือ น.ส.3 ก.	0.615	0.496	0.079	-
สปก.4-01	0.751	0.433	0.000***	0.140
ค่าเฉลี่ยรวม	0.711	0.454		

จากตารางที่ 4.30 พบว่า สมาชิกที่มีเอกสารสิทธิ์เป็นโฉนด มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีเอกสารสิทธิ์เป็น สปก.4-01 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 4.31 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ โดยรวมกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดินต่างกัน

ลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดิน	\bar{X}	S.D.	โฉนด	น.ส.3หรือ น.ส.3 ก.
โฉนด	0.511	0.232	-	-
น.ส.3หรือ น.ส.3 ก.	0.635	0.247	0.042*	-
สปก.4-01	0.670	0.206	0.001***	0.422
ค่าเฉลี่ยรวม	0.654	0.215		

จากตารางที่ 4.31 พบว่า สมาชิกที่มีเอกสารสิทธิ์เป็นโฉนด มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีเอกสารสิทธิ์เป็น น.ส.3หรือ น.ส.3 ก.อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสปก.4-01 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.32 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรการลงทุนด้านการเกษตร

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน					
		DF	SS	MS	F	Sig.
การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ	ระหว่างกลุ่ม	4	0.201	0.050	1.416	0.229
	ภายในกลุ่ม	293	10.393	0.035		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	ระหว่างกลุ่ม	4	3.261	0.815	4.701	0.001**
	ภายในกลุ่ม	293	50.822	0.173		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวมผลผลิต	ระหว่างกลุ่ม	4	1.183	0.296	2.013	0.093
	ภายในกลุ่ม	293	43.032	0.147		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝาก	ระหว่างกลุ่ม	4	2.639	0.660	3.302	0.011**
	ภายในกลุ่ม	293	58.542	0.200		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.789	0.197	4.451	0.002**
	ภายในกลุ่ม	293	12.985	0.044		

จากตารางที่ 4.32 พบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่การลงทุนด้านการเกษตรแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 มีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝากแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การมีส่วนร่วมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการมีส่วนร่วมในธุรกิจอื่น ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงต้องทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ระหว่างสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตรต่างกัน โดยใช้วิธีการ LSD ดังตาราง 4.33–4.35

ตารางที่ 4.33 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีการลงทุนด้านการเกษตรต่างกัน

การลงทุนด้าน การเกษตร	\bar{X}	S.D.	> 10,000	10,000 – 30,000	30,001 – 50,000	50,001 – 70,000
> 10,000	0.594	0.499	-	-	-	-
10,000 – 30,000	0.714	0.455	0.170	-	-	-
30,001 – 50,000	0.771	0.425	0.063	0.461	-	-
50,001 – 70,000	0.872	0.336	0.001***	0.010**	0.158	-
70,000 บาทขึ้นไป	0.583	0.504	0.926	0.180	0.073	0.002**
ค่าเฉลี่ยรวม	0.762	0.427				

จากตารางที่ 4.33 พบว่า สมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตรน้อยกว่า 10,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแตกต่างจากสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 50,001 – 70,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 10,000 – 30,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแตกต่างจากสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 50,001 – 70,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รวมทั้งสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 50,001 – 70,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแตกต่างจากสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 70,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.34 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจเงินฝากกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีการลงทุนด้านการเกษตรต่างกัน

การลงทุนด้านการเกษตร	\bar{X}	S.D.	> 10,000	10,000 – 30,000	30,001 – 50,000	50,001 – 70,000
> 10,000	0.594	0.499				
10,000 – 30,000	0.597	0.494	0.969			
30,001 – 50,000	0.813	0.394	0.033**	0.009**		
50,001 – 70,000	0.786	0.412	0.032**	0.004***	0.193	
70,000 บาทขึ้นไป	0.667	0.482	0.546	0.508	0.193	0.233
ค่าเฉลี่ยรวม	0.711	0.454				

จากตารางที่ 4.34 พบว่า สมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตรน้อยกว่า 10,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 30,001 – 50,000 บาท และ 50,001 – 70,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 10,000 – 30,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 30,001 – 50,000 บาท และ 50,001 – 70,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.35 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจโดยรวมกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีการลงทุนด้านการเกษตรต่างกัน

การลงทุนด้านการเกษตร	\bar{X}	S.D.	> 10,000	10,000 – 30,000	30,001 – 50,000	50,001 – 70,000
> 10,000	0.609	0.276				
10,000 – 30,000	0.584	0.224	0.573			
30,001 – 50,000	0.682	0.191	0.130	0.012**		
50,001 – 70,000	0.705	0.163	0.023	0.000***	0.527	
70,000 บาทขึ้นไป	0.635	0.295	0.647	0.301	0.374	0.141
ค่าเฉลี่ยรวม	0.654	0.215				

จากตารางที่ 4.35 พบว่า สมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 10,000 – 30,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 30,001 – 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และแตกต่างจากสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 50,001 – 70,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

ตารางที่ 4.36 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรรายได้ในครัวเรือนต่อปี

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน	DF	SS	MS	F	Sig.
การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ	ระหว่างกลุ่ม	4	0.230	0.058	1.627	0.167
	ภายในกลุ่ม	293	10.364	0.035		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	ระหว่างกลุ่ม	4	3.312	0.828	4.778	0.001***
	ภายในกลุ่ม	293	50.772	0.173		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวมผลผลิต	ระหว่างกลุ่ม	4	0.553	0.138	0.929	0.448
	ภายในกลุ่ม	293	43.661	0.149		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝาก	ระหว่างกลุ่ม	4	1.770	0.443	2.183	0.071
	ภายในกลุ่ม	293	59.411	0.203		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	0.597	0.149	3.317	0.011**
	ภายในกลุ่ม	293	13.178	0.045		

จากตารางที่ 4.36 พบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่รายได้ในครัวเรือนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 การมีส่วนร่วมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการมีส่วนร่วมในธุรกิจอื่นไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงต้องทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ระหว่างสมาชิกที่มีรายได้ในครัวเรือนต่อปีต่างกัน โดยใช้วิธีการ LSD ดังตาราง 4.37 – 4.38

ตารางที่ 4.37 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีรายได้ในครัวเรือนต่างกัน

การลงทุนด้าน การเกษตร	\bar{X}	S.D.	> 50,000	50,001 – 80,000	80,001 – 110,000	110,001 – 140,000
> 50,000	0.566	0.500	-	-	-	-
50,001 – 80,000	0.841	0.369	0.000***	-	-	-
80,001 – 110,000	0.762	0.431	0.023**	0.335	-	-
110,001 – 140,000	0.837	0.372	0.000***	0.950	0.328	-
140,000 บาทขึ้นไป	0.667	0.479	0.291	0.057*	0.339	0.050*
ค่าเฉลี่ยรวม	0.762	0.427				

จากตารางที่ 4.37 พบว่า สมาชิกที่มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ 50,001– 80,000 บาท และรายได้ 110,001 – 140,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ 80,001 – 110,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมาชิกที่มีรายได้ 50,001 – 80,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ 140,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมาชิกที่มีรายได้ 110,001 – 140,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ 140,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.38 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจโดยรวมกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีรายได้ในครัวเรือนต่างกัน

การลงทุนด้าน การเกษตร	\bar{X}	S.D.	> 50,000	50,001 – 80,000	80,001 – 110,000	110,001 – 140,000
> 50,000	0.580	0.263	-	-	-	-
50,001 – 80,000	0.649	0.211	0.079	-	-	-
80,001 – 110,000	0.637	0.201	0.196	0.779	-	-
110,001 – 140,000	0.707	0.172	0.000***	0.078	0.073	-
140,000 บาทขึ้นไป	0.642	0.252	0.206	0.882	0.925	0.140
ค่าเฉลี่ยรวม	0.654	0.215				

จากตารางที่ 4.38 พบว่า สมาชิกที่มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ 110,001 – 140,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 4.39 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรรายจ่ายในครัวเรือนต่อปี

การมีส่วนร่วม	แหล่งความแปรปรวน		DF	SS	MS	F	Sig.
	ระหว่างกลุ่ม	ภายในกลุ่ม					
การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ	ระหว่างกลุ่ม		4	0.192	0.048	1.351	0.251
	ภายในกลุ่ม		293	10.402	0.036		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	ระหว่างกลุ่ม		4	10.594		1.155	0.331
	ภายในกลุ่ม		293	0.839	0.210		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวมผลผลิต	ระหว่างกลุ่ม		4	53.244	0.182		
	ภายในกลุ่ม		293	54.084			
การมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝาก	ระหว่างกลุ่ม		4	0.543	0.136	0.911	0.458
	ภายในกลุ่ม		293	43.672	0.149		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม		4	44.215			
	ภายในกลุ่ม		293	1.561	0.390	1.918	0.107

จากตารางที่ 4.39 พบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่รายจ่ายในครัวเรือนต่อปีแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.40 การวิเคราะห์ความแปรปรวน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์
การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ตามตัวแปรความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์
ของสมาชิก

การมีส่วนร่วม	แหล่งความ					
	แปรปรวน	DF	SS	MS	F	Sig.
การมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ	ระหว่างกลุ่ม	4	0.256	0.023	0.643	0.791
	ภายในกลุ่ม	293	10.338	0.036		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหา สินค้ามาจำหน่าย	ระหว่างกลุ่ม	4	3.627	0.330	1.869	0.043*
	ภายในกลุ่ม	293	50.457	0.176		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวม ผลผลิต	ระหว่างกลุ่ม	4	0.677	0.062	0.404	0.954
	ภายในกลุ่ม	293	43.538	0.152		
การมีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝาก	ระหว่างกลุ่ม	4	9.957	0.905	5.054	0.000***
	ภายในกลุ่ม	293	51.224	0.179		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	1.570	0.143	3.344	0.000***
	ภายในกลุ่ม	293	12.205	0.043		

จากตารางที่ 4.40 พบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์
การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่ระดับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์แตกต่างกัน มี
ส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีส่วนร่วมใน
ธุรกิจเงินฝากแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 การมีส่วนร่วมโดยรวมแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนการมีส่วนร่วมในธุรกิจด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น จึงต้องทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกใน
การทำธุรกิจกับสหกรณ์ระหว่างสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกัน โดยใช้วิธีการ LSD
ดังตาราง 4.41 – 4.43

ตารางที่ 4.41 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจจัดหา
สินค้ามาจำหน่ายกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มี
ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกัน

ความรู้ เกี่ยวกับ สหกรณ์	\bar{X}	S.D.	2 ข้อ	3 ข้อ	4 ข้อ	5 ข้อ	6 ข้อ	7 ข้อ	8 ข้อ	9 ข้อ	10 ข้อ	11 ข้อ	12 ข้อ
2 ข้อ	1.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3 ข้อ	1.000	-	1.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 ข้อ	0.875	0.342	.545	.476	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5 ข้อ	0.697	0.467	.174	.056	.165	-	-	-	-	-	-	-	-
6 ข้อ	0.853	0.359	.508	.351	.863	.130	-	-	-	-	-	-	-
7 ข้อ	0.667	0.478	.132	.033*	.096	.761	.060	-	-	-	-	-	-
8 ข้อ	0.583	0.504	.067	.012**	.032*	.314	.017	.445	-	-	-	-	-
9 ข้อ	0.690	0.471	.167	.054*	.158	.946	.125	.824	.360	-	-	-	-
10 ข้อ	0.677	0.475	.149	.243	.128	.853	.094	.915	.411	.910	-	-	-
11 ข้อ	0.875	0.334	.566	.408	1.000	.054*	.809	.018**	.005*	.055*	.036*	-	-
12 ข้อ	0.800	0.410	.385	.236	.595	.387	.655	.249	.090	.367	.310	.494	-
13 ข้อ	0.667	0.577	.300	.235	.431	.905	.462	1.000	.746	.928	.966	.403	.609
ค่าเฉลี่ย รวม	0.762	0.427											

จากตารางที่ 4.41 พบว่า สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 3 ข้อ มีส่วน
ร่วมในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแตกต่างจาก สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน
7 ข้อ และ 9 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับ
สหกรณ์ จำนวน 8 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4.42 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยพหุคูณของการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจเงินฝากกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ต่างกัน

ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์	\bar{X}	S.D.	2 ข้อ	3 ข้อ	4 ข้อ	5 ข้อ	6 ข้อ	7 ข้อ	8 ข้อ	9 ข้อ	10 ข้อ	11 ข้อ	12 ข้อ
2 ข้อ	1.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3 ข้อ	0.667	0.500	.191	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4 ข้อ	0.875	0.342	.598	.238	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5 ข้อ	0.515	0.508	.031*	.342	.006**	-	-	-	-	-	-	-	-
6 ข้อ	0.706	0.462	.190	.805	.189	.066	-	-	-	-	-	-	-
7 ข้อ	0.718	0.456	.205	.743	.212	.044*	.903	-	-	-	-	-	-
8 ข้อ	0.375	0.495	.007**	.079	.000***	.218	.004**	.002**	-	-	-	-	-
9 ข้อ	0.552	0.506	.048*	.477	.015**	.734	.151	.110	.131	-	-	-	-
10 ข้อ	0.645	0.486	.116	.893	.079	.220	.564	.475	.020*	.393	-	-	-
11 ข้อ	0.929	0.260	.745	.086	.656	.000***	.016**	.018**	.000***	.000***	.003**	-	-
12 ข้อ	1.000	-	1.000	.051*	.379	.000***	.014**	.016**	.000***	.000***	.004**	.518	-
13 ข้อ	0.667	0.577	.303	1.000	.435	.553	.878	.840	.261	.655	.933	.297	.204
ค่าเฉลี่ยรวม	0.711	0.454											

จากตารางที่ 4.42 พบว่า สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 2 ข้อ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 5 ข้อ และ 9 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 8 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 3 ข้อ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 12 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 4 ข้อ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 5 ข้อ และ 9 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 8 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 5 ข้อ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 7 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 11 ข้อ และ 12 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับ

จากตารางที่ 4.43 พบว่า สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 2 ข้อ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 8 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 3 ข้อ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 8 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 4 ข้อ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 5 ข้อ และ 9 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 8 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 5 ข้อ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 11 ข้อ และ 12 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 6 ข้อ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 8 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 7 ข้อ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 8 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 11 ข้อ และ 12 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 8 ข้อ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 11 ข้อ และ 12 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 9 ข้อ และ 10 ข้อ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 11 ข้อ และ 12 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ปัญหาของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ และข้อเสนอแนะ

ปัญหาของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ ได้แก่ปัญหา การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับธุรกิจของสหกรณ์ การติดต่อทำธุรกิจกับสหกรณ์หรือการติดต่อกับสหกรณ์ ความชัดเจนของข้อมูลเกี่ยวกับวิธีทำธุรกิจกับสหกรณ์ที่ได้รับจากกรรมการหรือประธานกลุ่ม การเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี และความชัดเจนของข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานสหกรณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 4.18 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.44 ปัญหาของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์

ข้อความ	\bar{x}	S.D.	ระดับปัญหา
1. การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับธุรกิจของสหกรณ์	2.14	1.06	ระดับน้อย
2. การติดต่อทำธุรกิจกับสหกรณ์หรือการติดต่อกับสหกรณ์	2.04	1.08	ระดับน้อย
3. ความชัดเจนของข้อมูลเกี่ยวกับวิธีทำธุรกิจกับสหกรณ์ที่ได้รับจากกรรมการหรือประธานกลุ่ม	1.81	0.91	ระดับน้อย
4. การเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี	1.68	0.90	ระดับน้อย
5. การเข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิก	1.64	0.95	ระดับน้อย
6. ความชัดเจนของข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานสหกรณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิก/ประชุมใหญ่	1.44	0.89	ระดับน้อยสุด
โดยรวม	2.18	0.94	ระดับน้อย

จากตารางที่ 4.44 พบว่า ในภาพรวม สมาชิกมีปัญหาในการทำธุรกิจกับสหกรณ์อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.18$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับธุรกิจของสหกรณ์ ($\bar{x} = 2.14$) รองลงมาคือ การติดต่อทำธุรกิจกับสหกรณ์หรือการติดต่อกับสหกรณ์ ($\bar{x} = 2.04$) และความชัดเจนของข้อมูลเกี่ยวกับวิธีทำธุรกิจกับสหกรณ์ที่ได้รับจากกรรมการหรือประธานกลุ่ม ($\bar{x} = 1.81$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.45 ข้อเสนอแนะในการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกที่มาติดต่อให้มากขึ้น	8
2. สหกรณ์ควรจัดประชุมกลุ่มสมาชิกหรือตามหมู่บ้าน อย่างน้อยปีละ 2-3 ครั้ง	5
3. ให้เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ	4
4. สหกรณ์ควรจ่ายเงินปันผลให้แก่สมาชิกบ้าง	3

จากตารางที่ 4.45 พบว่าจากสมาชิกจำนวน 298 ชุด มีสมาชิกต้องการให้เจ้าหน้าที่ สหกรณ์มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกที่มาติดต่อให้มากขึ้น สหกรณ์ควรจัดประชุมกลุ่มสมาชิก หรือตามหมู่บ้าน อย่างน้อยปีละ 2-3 ครั้ง ให้เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ และสหกรณ์ควรจ่ายเงินปันผลให้แก่สมาชิกบ้าง ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ ศึกษาความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ และศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ผู้ศึกษาขอเสนอสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว

กลุ่มตัวอย่างของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว เป็นเพศหญิงมากกว่าเป็นเพศชาย โดยมีเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 52.68 เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41- 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.84 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา 1-6 คิดเป็นร้อยละ 53.69 เมื่อจำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิก พบว่าส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.19 เมื่อจำแนกตามการมีหุ้นหรือถือหุ้นในสหกรณ์ พบว่าส่วนใหญ่มีหุ้นหรือถือหุ้นในสหกรณ์ 10,000 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.52 เมื่อจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่าส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-5 คน คิดเป็นร้อยละ 46.64 เมื่อจำแนกตามขนาดที่ทำกิน พบว่าส่วนใหญ่มีขนาดที่ดินทำกินน้อยกว่า 5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 33.89 เมื่อจำแนกตามลักษณะการถือครอง พบว่าส่วนใหญ่มีลักษณะการถือครองเป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 67.11 เมื่อจำแนกตามลักษณะเอกสารสิทธิ์ พบว่าส่วนใหญ่มีลักษณะเอกสารสิทธิ์เป็น สปก.4-01 คิดเป็นร้อยละ 83.56 เมื่อจำแนกตามการลงทุนด้านการเกษตรต่อปี พบว่าส่วนใหญ่มีการลงทุนด้านการเกษตรต่อปี 50,001 – 70,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.60 เมื่อจำแนกตามรายได้ในครัวเรือนต่อปี พบว่าส่วนใหญ่มีรายได้ใน

ครัวเรือนต่อปี 110,001-140,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.90 เมื่อจำแนกตามรายจ่ายในครัวเรือนต่อปี พบว่าส่วนใหญ่มีรายจ่ายในครัวเรือนต่อปี 90,001 – 120,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.58

1.2 ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว

1) การทดสอบความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก โดยคำถามที่มีผู้ตอบถูกต้องมากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่คำถามข้อที่ 4 (ข้อใดเป็นหลักการสหกรณ์) คิดเป็นร้อยละ 65.77 รองลงมาคือข้อที่ 2 (ใครเป็นเจ้าของสหกรณ์) คิดเป็นร้อยละ 64.77 และข้อที่ 9 (หน้าที่ของสมาชิกที่พึงกระทำต่อสหกรณ์คือข้อใด) คิดเป็นร้อยละ 64.77 ส่วนคำถามที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ข้อที่ 15 (สหกรณ์มุ่งดำเนินธุรกิจกับกลุ่มบุคคลใดเป็นสำคัญ) คิดเป็นร้อยละ 45.64 ข้อที่ 14 (เงินปันผลตามหุ้นที่ท่านได้รับจากสหกรณ์ขึ้นอยู่กับอะไร) คิดเป็นร้อยละ 37.58 และ ข้อที่ 6 (สมาชิกสหกรณ์การเกษตรต้องมีคุณสมบัติข้อใด) คิดเป็นร้อยละ 17.11

2) โดยสรุปสมาชิกส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ อยู่ในระดับน้อย คือได้คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60 หรือตอบถูกน้อยกว่า 9 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 53.35 คะแนนเฉลี่ย 8.50 คะแนนต่ำสุด 2 คะแนนและคะแนนสูงสุด 13 คะแนน

1.3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว

1.3.1 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ในรอบปีที่ผ่านมา

1) ธุรกิจสินเชื่อ พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ คิดเป็นร้อยละ 96.30 โดยส่วนใหญ่กู้เงินอยู่ระหว่าง 30,001 – 60,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.62

2) ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 76.17 โดยส่วนใหญ่ซื้อสินค้าน้อยกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.85

3) ธุรกิจรวบรวมผลผลิต พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวมผลผลิตในรอบปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 81.88 และสำหรับสมาชิกที่มีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวมผลผลิตส่วนใหญ่ขายสินค้าหรือผลผลิตให้สหกรณ์น้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.05

4) ธุรกิจเงินฝาก พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝาก คิดเป็นร้อยละ 71.14 โดยส่วนใหญ่จะฝากเงินอยู่ระหว่าง 30,001 - 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.17

นอกจากนั้น ยังพบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ 3 ธุรกิจ และ 2 ธุรกิจ คิดเป็นร้อยละ 50.70 และ 24.20 ตามลำดับ

1.3.2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก และความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก

1) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

(1) สมาชิกที่มีเพศและระยะเวลาการเป็นสมาชิกแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์โดยรวมไม่แตกต่างกัน

(2) สมาชิกที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในธุรกิจเงินฝากแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่าสมาชิกที่มีอายุระหว่าง 20-60 ปี มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(3) สมาชิกที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในธุรกิจรวบรวมผลผลิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่าสมาชิกที่ไม่ได้เรียนหนังสือ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจรวบรวมผลผลิตแตกต่างจากสมาชิกที่มีการศึกษาระดับ ปวส./อนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(4) สมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้นในสหกรณ์แตกต่างกันมีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจรวบรวมผลผลิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ และมีส่วนร่วมในธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจเงินฝาก รวมทั้งโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า

- สมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 30,001 – 50,000 มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจสินเชื่อแตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 50,001 – 70,000 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 70,000 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- สมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้นน้อยกว่า 10,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย แตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 10,000 – 30,000 และ 50,001 – 70,000 บาท สมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 50,001 – 70,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจจัดหา

สินค้าจำหน่ายแตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 70,000 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- สมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 30,001 – 50,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจรวบรวมผลผลิตแตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 70,000 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- สมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้นน้อยกว่า 10,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 10,000 - 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และแตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 50,001 – 70,000 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

(5) สมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้นน้อยกว่า 10,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 10,000 - 30,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และแตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 30,001 – 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รวมทั้งแตกต่างจากสมาชิกที่มีหุ้นหรือถือหุ้น 70,000 บาท ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

(6) สมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากและโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนธุรกิจที่เหลือไม่แตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า

- สมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ไม่เกิน 2 คนและ 3-5 คน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 6-8 คน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 6-8 คน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 9-10 คน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

- สมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ไม่เกิน 2 คน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 6-8 คน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-5 คน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 6-8 คน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และสมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 6-8 คน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 9-10 คน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ จำแนกตามปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า

(1) สมาชิกที่มีขนาดที่ดินทำกินแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนธุรกิจที่เหลือไม่แตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า สมาชิกที่มีขนาดที่ดินทำกิน น้อยกว่า 5 ไร่ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีขนาดที่ดินทำกิน 21-30 ไร่ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(2) สมาชิกที่มีลักษณะการถือครองที่ดิน และรายจ่ายในครัวเรือนต่อปีแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ทั้ง 4 ธุรกิจไม่แตกต่างกัน

(3) สมาชิกที่มีลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดินแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจเงินฝาก และโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 , .001 และ .05 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน สมาชิกที่มีเอกสารสิทธิ์เป็นโฉนด มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝาก ธุรกิจสินเชื่อ และโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีเอกสารสิทธิ์เป็นสปก. 4-01 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, .01 และ .01 ตามลำดับ และมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีเอกสารสิทธิ์เป็นน.ส.3หรือ น.ส.3 ก.อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(4) สมาชิกสหกรณ์ที่มีการลงทุนด้านการเกษตรแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจเงินฝาก และโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, .01 และ .01 ตามลำดับ ส่วนธุรกิจที่เหลือไม่แตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า

- สมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตรน้อยกว่า 10,000 บาท และมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแตกต่างจากสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 50,001 – 70,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 10,000 – 30,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแตกต่างจากสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 50,001 – 70,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รวมทั้งสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 50,001 – 70,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแตกต่างจากสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 70,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

- สมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตรน้อยกว่า 10,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 30,001 – 50,000 บาท และ 50,001 – 70,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 10,000 – 30,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีการ

ลงทุนด้านการเกษตร 30,001 – 50,000 บาท และ 50,001 – 70,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

- สมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 10,000 – 30,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 30,001 – 50,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และแตกต่างจากสมาชิกที่มีการลงทุนด้านการเกษตร 50,001 – 70,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001

(5) สมาชิกที่มีรายได้ในครัวเรือนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .01 ตามลำดับ ส่วนธุรกิจที่เหลือไม่แตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า

- สมาชิกที่มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ 50,001 – 80,000 บาท และรายได้ 110,001 – 140,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ 80,001 – 110,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมาชิกที่มีรายได้ 50,001 – 80,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ 140,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมาชิกที่มีรายได้ 110,001 – 140,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ 140,000 บาทขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- สมาชิกที่มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 50,000 บาท มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีรายได้ 110,001 – 140,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

(6) สมาชิกที่มีระดับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย, ธุรกิจเงินฝาก และโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05, .001 และ .001 ส่วนธุรกิจที่เหลือไม่แตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า

- สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 3 ข้อ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแตกต่างจาก สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 7 ข้อ และ 9 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 8 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

- สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 2 ข้อ 3 ข้อ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจเงินฝากแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 5 ข้อ และ 9 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 8

และแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 11 ข้อ และ 12 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 8 ข้อ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 11 ข้อ และ 12 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 9 ข้อ และ 10 ข้อ มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจโดยรวมแตกต่างจากสมาชิกที่มีความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ จำนวน 11 ข้อ และ 12 ข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว พบว่า

1.4.1 **ปัญหาของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์** ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับธุรกิจของสหกรณ์ การติดต่อทำธุรกิจกับสหกรณ์หรือการติดต่อกับสหกรณ์ ความชัดเจนของข้อมูลเกี่ยวกับวิธีทำธุรกิจกับสหกรณ์ที่ได้รับจากกรรมการหรือประธานกลุ่ม การเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี การเข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิก ความชัดเจนของข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานสหกรณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิก/ประชุมใหญ่ ตามลำดับ

1.4.2 **ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์** คือ สมาชิกต้องการให้เจ้าหน้าที่สหกรณ์มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกที่มาติดต่อให้มากขึ้น สหกรณ์ควรจัดประชุมกลุ่มสมาชิกหรือตามหมู่บ้าน อย่างน้อยปีละ 2-3 ครั้ง สหกรณ์ควรจ่ายเงินปันผลให้แก่สมาชิกบ้าง ให้เจ้าหน้าที่เข้ามาติดตามผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

2. อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 **เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ กับปัจจัยส่วนบุคคล** พบว่า อายุ ระดับการศึกษา การมีหุ้นหรือถือหุ้นในสหกรณ์ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับ เพศ และระยะเวลาการเป็นสมาชิก มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งมีความสอดคล้องในเรื่องของเพศ และไม่สอดคล้องในเรื่องของระยะเวลาเป็นสมาชิกกับงานวิจัยของ อนันต์ ทับอินทร์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของ

สมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด จังหวัดปัตตานี ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด จังหวัดปัตตานี มีส่วนร่วมโดยเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ สมาชิกสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง มะปรางมัน ปัตตานี จำกัด อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยของเพศชายมากกว่าเพศหญิง กลุ่มตัวอย่างที่รายได้และการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจไม่แตกต่างกัน ที่มีจำนวนปีที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ต่างกัน มีส่วนร่วมในผลประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ มีส่วนร่วมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีส่วนร่วมในการประเมินผล และมีส่วนร่วมโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การที่ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจของสหกรณ์ กับ เพศ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเกิดจากการที่สหกรณ์ให้บริการสมาชิก โดยไม่เลือก เพศ ระยะเวลาเป็นสมาชิก ทุกคนมีความเท่าเทียมกันในการใช้บริการของสหกรณ์

2.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ กับ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก พบว่า ขนาดที่ดินทำกิน ลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดิน การลงทุนด้านการเกษตรต่อปี และรายได้ในครัวเรือนต่อปี มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับ ลักษณะการถือครองที่ดิน และรายจ่ายในครัวเรือนต่อปี มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณศักดิ์ ไหมจัตุรัส (2552:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรจังหวัดชัยภูมิที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ ผลการศึกษาพบว่า 1) สมาชิกส่วนใหญ่ทำธุรกิจกับสหกรณ์โดยการถือหุ้นเพิ่มเฉลี่ย 568.57 บาทต่อปี และการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์เฉลี่ย 11,371.43 บาทต่อปี สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ซื้อสินค้าวัสดุอุปกรณ์การเกษตรจากสหกรณ์และพบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่างไม่ขายสินค้าหรือผลผลิตทางการเกษตร

ให้สหกรณ์ ส่วนการทำธุรกิจด้านอื่นๆ กับสหกรณ์สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ทำธุรกิจอื่นๆ กับสหกรณ์
 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์เรียงตามน้ำหนัก
 ความสำคัญ ได้แก่ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก การลงทุนด้านการเกษตร ขนาดที่ดินทำกิน และ
 รายได้ในครัวเรือนต่อปี โดยมีความสัมพันธ์กับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการมีส่วนร่วมในการ
 ทำธุรกิจกับสหกรณ์ ส่วนความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม
 ในการทำธุรกิจสหกรณ์ 3) โดยภาพรวมสมาชิกมีปัญหาในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ในระดับ
 ปานกลาง

การที่ผลการศึกษา พบว่า ลักษณะการถือครองที่ดิน และรายจ่ายในครัวเรือนต่อปี
 มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะ
 สหกรณ์ให้บริการโดยไม่ได้กำหนดเงื่อนไขในเรื่องของเศรษฐกิจของสมาชิก และให้บริการ
 สมาชิกด้วยความเท่าเทียมกัน

**2.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ กับ ความรู้
 เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก** พบว่า สมาชิกที่มีระดับความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์แตกต่างกัน มีส่วนร่วม
 ในการทำธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยของ วรรณศักดิ์
 ไม้จตุรัส (2552:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจ
 กับสหกรณ์การเกษตรจังหวัดชัยภูมิที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ ผลการศึกษา
 พบว่า 1) สมาชิกส่วนใหญ่ทำธุรกิจกับสหกรณ์โดยการถือหุ้นเพิ่มเฉลี่ย 568.57 บาทต่อปี และการ
 กู้ยืมเงินจากสหกรณ์เฉลี่ย 11,371.43 บาทต่อปี สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ซื้อสินค้าวัสดุอุปกรณ์
 การเกษตรจากสหกรณ์และพบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่างไม่ขายสินค้าหรือผลผลิตทางการเกษตรให้
 สหกรณ์ ส่วนการทำธุรกิจด้านอื่นๆ กับสหกรณ์สมาชิกส่วนใหญ่ไม่ทำธุรกิจอื่นๆ กับสหกรณ์
 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์เรียงตามน้ำหนัก
 ความสำคัญ ได้แก่ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก การลงทุนด้านการเกษตร ขนาดที่ดินทำกิน และ
 รายได้ในครัวเรือนต่อปี โดยมีความสัมพันธ์กับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการมีส่วนร่วมในการ
 ทำธุรกิจกับสหกรณ์ ส่วนความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม
 ในการทำธุรกิจสหกรณ์ 3) โดยภาพรวมสมาชิกมีปัญหาในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ในระดับ
 ปานกลาง

การที่ผลการศึกษา พบว่า สมาชิกที่มีระดับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสหกรณ์แตกต่าง
 กัน มีส่วนร่วมในการทำธุรกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามหลักการสหกรณ์
 ทั่วไปที่สมาชิกที่มีความรู้ความเข้าใจในสหกรณ์มากย่อมมีส่วนร่วมกับสหกรณ์มากด้วย

2.4 สำหรับปัญหาในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ จากผลการศึกษาพบว่า มีปัญหาในระดับน้อย อาจเป็นเพราะสหกรณ์ให้ความสำคัญกับกลุ่มสมาชิก ทำให้การติดต่อสื่อสารกับสมาชิกสะดวก และพื้นที่ดำเนินงานไม่กว้างมาก

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษาที่พบว่า ระดับความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจ ซึ่งเป็นไปตามหลักการสหกรณ์ทั่วไปที่สมาชิกที่มีความรู้ความเข้าใจในสหกรณ์มากย่อมมีส่วนร่วมทำธุรกิจกับสหกรณ์มาก ดังนั้น สำนักงานสหกรณ์จังหวัดและสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด จังหวัดสระแก้ว จึงควรจัดการศึกษาอบรมให้ความรู้ หรือประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ให้แก่สมาชิกได้รับทราบ เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ หลักการสหกรณ์ และวิธีการสหกรณ์ รวมทั้งการทำธุรกิจต่างๆ กับสหกรณ์ เช่น ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย ธุรกิจรวบรวมผลผลิต ธุรกิจเงินฝาก การส่งเสริมอาชีพ และการส่งเสริมให้สมาชิกเข้าใจบทบาทของตนเองในฐานะเจ้าของกิจการ โดยเน้นในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก เพื่อเป็นการกระตุ้นให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการทำธุรกิจกับสหกรณ์เพิ่มมากขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในเชิงคุณภาพเพื่อจะได้รับรู้ในรายละเอียดมากขึ้น

3.2.2 ควรศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานสหกรณ์และการทำธุรกิจของสหกรณ์ เช่น สภาพทางเศรษฐกิจ นโยบายรัฐบาล

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กัลยา วานิชย์บัญชา (2546) *การใช้สำเนียงรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูล* (พิมพ์ครั้งที่ 6)

กรุงเทพมหานคร: ชรรรมสาร

กรมส่งเสริมสหกรณ์ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์: http://www.cpd.go.th/cpd_Allabout.html

ค้นคืนวันที่ 18 ธันวาคม 2556

โอภาวดี เข้มทอง (2549) ใน *ประมวลชุดวิชาสถิติและการวิจัยทางสหกรณ์* นนทบุรี: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

วรรณศักดิ์ ไม้จตุรัส (2552) ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์
การเกษตรจังหวัดชัยภูมิที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานสหกรณ์ การศึกษา
ค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

กรณิศ เชื้อศิริถาวร (2544) “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่ม
แม่บ้านเกษตรกร อำเภอกุดจับ จังหวัดอุดรธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
กรมส่งเสริมสหกรณ์ การสหกรณ์ในประเทศไทย (2546)

เกียรติศักดิ์ เอื้อเพื่อ (2546) การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการ
บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาอำเภอมืองยโสธร
จังหวัดยโสธร ภาคนิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตร์ มหาบัณฑิต(พัฒนาสังคม)
กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

โกวิท พวงงาม (2545) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ม.ป.ท.

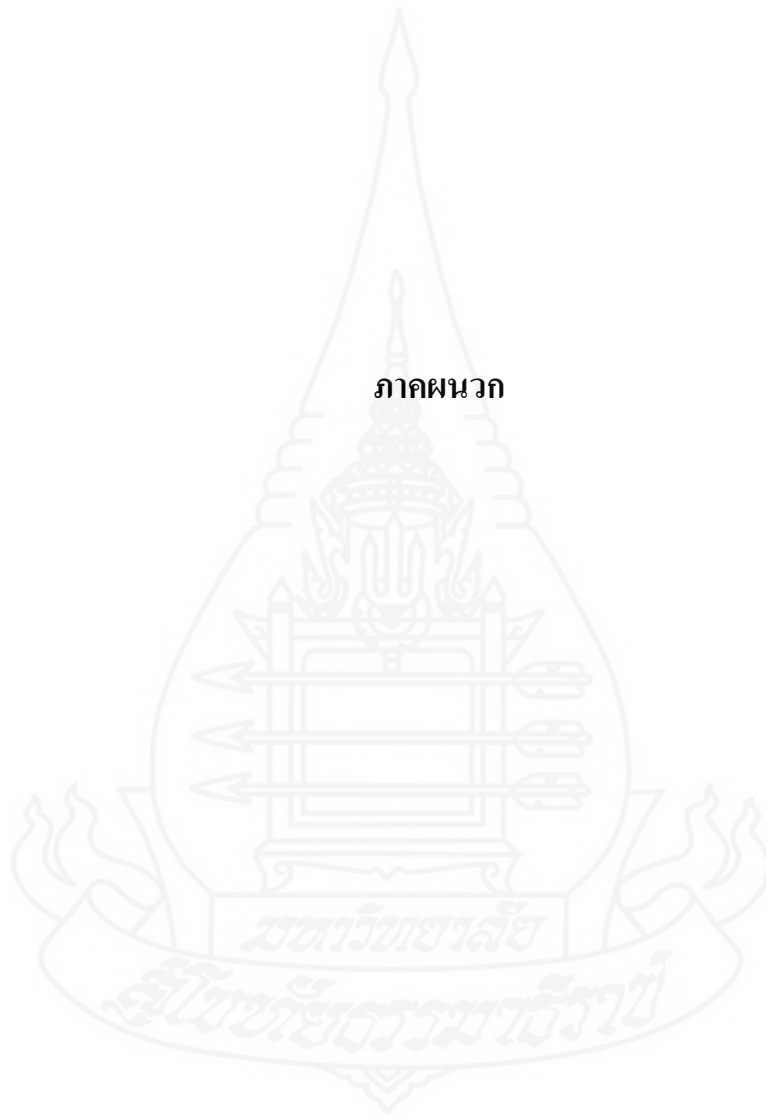
ชนวน เสือท้วม (2547) “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการ
ดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรสาม โลก จำกัด” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชวลิต สังขพงศ์ (2544) การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตำบล
เขาพังไกร อำเภอน้ำโสม จังหวัดนครศรีธรรมราช วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ถวิล อินทรโม (2544) “การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กิ่งอำเภ
ศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคม
วิทยาประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- ทิพวรรณ วณิแสง (2553: 42) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ภาค
การเกษตรในจังหวัดกระบี่ ภาคนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- ทัศนีย์ เมืองแก้ว (2542) ความสัมพันธ์แบบตอบโต้ระหว่างการมีส่วนร่วมและการพึ่งตนเอง
ของสหกรณ์กับการดำเนินงานสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดสงขลาวิทยานิพนธ์
ปริญญาวิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์ (2543) กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ประชาคม ประชาสังคม
ขอนแก่น โครงการจัดตั้งมูลนิธิเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ชมรมนักวิชาการสาธารณสุข
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- นุรุท พึ่งสุข (2547) “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มของสมาชิกสหกรณ์
การเกษตรพัฒนา จำกัด จังหวัดอุบลราชธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546) การมีส่วนร่วม หลักการพื้นฐาน เทคนิคและกรณี ตัวอย่าง
กรุงเทพมหานคร: 598 Print
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล
- วิศรุต บำรุงศรี (2550) “ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์ออม
ทรัพย์ครูพิจิตร จำกัด” วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชา
สหกรณ์สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สมคิด รัตนวงศ์ (2542) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกรรมการกลุ่มเกษตรกร
ในภาคใต้ วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ
- สหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด (2556) รายงานกิจการประจำปี 2556
- อนันต์ ทับอินทร์ (2551) “การมีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจ ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
กรป.กลาง มะปรางมัน บัตตานี จำกัด จังหวัดปัตตานี” วิทยานิพนธ์ปริญญา
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ทิพวรรณ วณิแสง (2553: 42) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ภาค
การเกษตรในจังหวัดกระบี่

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์การเกษตรคลองน้ำเขียว จำกัด
จังหวัดสระแก้ว

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลด้านเศรษฐกิจของสมาชิก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
2. อายุ () 1. 20 – 30 ปี () 2. 31 – 40 ปี
() 3. 41 – 50 ปี () 4. 51 – 60 ปี
() 5. 60 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
() 1. ไม่ได้เรียนหนังสือ () 2. ป.1- ป.6
() 3. ม.1- ม.6, ปวช. () 4. ปวส./อนุปริญญา
() 5.ปริญญาตรี
4. ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์
() 1. 1- 5 ปี () 2. 6- 10 ปี
() 3. 11 – 15 ปี () 4. 16 – 20 ปี () 5. 20 ปีขึ้นไป
5. มีหุ้นหรือถือหุ้นในสหกรณ์
() 1. น้อยกว่า 10,000 () 2. 10,000 – 30,000
() 3. 30,001 – 50,000 () 4. 50,001 – 70,000 () 5. 70,000 บาทขึ้นไป
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
() 1. ไม่เกิน 2 คน () 2. 3-5 คน () 3. 6-8 คน
() 4. 9 – 10 คน () 5. 10 คนขึ้นไป

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของสมาชิก

1. ขนาดที่ดินทำกิน

- () 1. น้อยกว่า 5 ไร่ () 2. 5 – 10 ไร่ () 3. 11 – 20 ไร่
() 4. 21 – 30 ไร่ () 5. 30 ไร่ขึ้นไป

2. ลักษณะการถือครองที่ดิน

- () 1. เป็นที่ดินของตนเองทั้งหมด () 2. เช่าทั้งหมด
() 3. เป็นที่ดินของตนเองและเช่า

3. ลักษณะเอกสารสิทธิ์ของที่ดินที่ถือครองตามข้อ 2

- () 1. โฉนด () 2. น.ส.3หรือ น.ส.3 ก. () 3. สปก.4-01

4. การลงทุนด้านการเกษตรต่อปี

- () 1. น้อยกว่า 10,000 บาท () 2. 10,000 – 30,000 บาท
() 3. 30,001 – 50,000 บาท () 4. 50,001 – 70,000 บาท
() 5. 70,000 บาท ขึ้นไป

5. รายได้ในครัวเรือนต่อปี

- () 1. น้อยกว่า 50,000 บาท () 2. 50,001 – 80,000 บาท
() 3. 80,001 – 110,000 บาท () 4. 110,001 – 140,000 บาท
() 5. 140,000 บาท ขึ้นไป

6. รายจ่ายในครัวเรือนต่อปี

- () 1. น้อยกว่า 30,000 บาท () 2. 30,001 – 60,000 บาท
() 3. 60,001 – 90,000 บาท () 4. 90,001 – 120,000 บาท
() 5. 120,000 บาท ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อละ 1 คำตอบ

1. สหกรณ์คืออะไร

- () ก. องค์กรที่รัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน
() ข. องค์กรที่ประชาชนรวมตัวกันทำธุรกิจกับบุคคลภายนอกเพื่อหากำไรมาแบ่งปันกัน
() ค. องค์กรที่ประชาชนร่วมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินธุรกิจช่วยเหลือตนเองและ

ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

- () ง. องค์กรที่เอกชนรวมทุนกันทำธุรกิจเพื่อหาผลประโยชน์ร่วมกัน

2. ใครเป็นเจ้าของสหกรณ์

- () ก. รัฐบาล (กรมส่งเสริมสหกรณ์) () ข. คณะกรรมการสหกรณ์
() ค. ผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์ () ง. สมาชิก

3. หลักการสหกรณ์มีกี่ข้อ

 ก. 7 ข้อ ข. 6 ข้อ ค. 5 ข้อ ง. 4 ข้อ

4. ข้อใดเป็นหลักการสหกรณ์

 ก. การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย ข. การจัดสรรกำไรสุทธิเป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ค. การประชุมใหญ่สามัญประจำปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ง. ประธานคณะกรรมการดำเนินการเท่านั้นทำหน้าที่ประธานในที่ประชุมคณะกรรมการ

ดำเนินการ

5. อุดมการณ์สหกรณ์คือข้อใด

 ก. ความเชื่อร่วมกันที่ว่าความช่วยเหลือตนเองตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดีอยู่ดี มีความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม ข. ความเชื่อร่วมกันที่ว่าช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดีอยู่ดี มีความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม ค. ความเชื่อร่วมกันที่ว่าความช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินดีอยู่ดี มีความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม ง. ความเชื่อร่วมกันจัดตั้งเป็นสหกรณ์แล้วรัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือ

6. สมาชิกสหกรณ์การเกษตรต้องมีคุณสมบัติข้อใด

 ก. มีฐานะยากจน ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองแต่รับจ้างทำการเกษตร ข. เป็นเกษตรกรที่มีความขยันและซื่อสัตย์ ค. เป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว จะประกอบอาชีพอะไรก็ได้ ง. เป็นบุคคลใดก็ได้ที่สนใจ

7. เมื่อสหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปีแล้วสมาชิกจะได้อะไรตอบแทน

 ก. ได้เงินปันผลตามหุ้นและเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนธุรกิจ ข. ได้เงินปันผล ค. ได้เงินเฉลี่ยคืน ง. ได้เงินโบนัส

8. สิทธิของสมาชิกที่พึงมีต่อสหกรณ์คือข้อใด

 ก. สิทธิในการเลือกและได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการ ข. สิทธิในการถือหุ้นเท่าใดก็ได้โดยไม่จำกัดจำนวนหุ้น

() ค. สิทธิในการคัดเลือกหรือจัดจ้างเจ้าหน้าที่หรือฝ่ายจัดการสหกรณ์

() ง. สิทธิในการได้รับการบริการจากรัฐก่อนผู้ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์

9. หน้าที่ของสมาชิกที่พึงกระทำต่อสหกรณ์คือข้อใด

() ก. อุดหนุนหรือทำธุรกิจกับสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ

() ข. ปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบและมติของสหกรณ์

() ค. คัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามาเป็นเจ้าหน้าที่หรือฝ่ายจัดการสหกรณ์

() ง. เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการและผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์

10. สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงในการลงมติในสหกรณ์อย่างไร

() ก. ออกเสียงตามระยะเวลาที่เป็นสมาชิก

() ข. ออกเสียงตามหุ้นที่ถือในสหกรณ์

() ค. ออกเสียงได้คนละ 1 เสียง

() ง. ออกเสียงตามปริมาณธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์ (มูลค่าที่ซื้อขายสินค้า ฝากเงินหรือ

กู้ยืมเงินจากสหกรณ์ และมูลค่าการใช้บริการจากสหกรณ์)

11. จุดมุ่งหมายที่สำคัญในการจัดตั้งสหกรณ์คือข้อใด

() ก. มุ่งขอความช่วยเหลือจากรัฐ

() ข. มุ่งรวมทุนมาดำเนินธุรกิจร่วมกัน

() ค. มุ่งรวมคนเพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในด้านเศรษฐกิจและสังคม

() ง. มุ่งแสวงหากำไรมาแบ่งปันกัน

12. คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์และผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ได้มาโดยวิธีใด

() ก. นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้ง () ข. การรับสมัครสอบคัดเลือก

() ค. กรมส่งเสริมสหกรณ์แต่งตั้ง () ง. การเลือกตั้งจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่สามัญ

ประจำปี

13. สมาชิกมีส่วนในการบริหารงานของสหกรณ์โดยวิธีใด

() ก. สมัครเป็นกรรมการหรือลงคะแนนเลือกตั้งกรรมการ

() ข. สมัครเป็นผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์

() ค. สมัครเป็นประธานกลุ่มสมาชิก

() ง. สมัครเป็นผู้ตรวจการสหกรณ์

14. เงินปันผลตามหุ้นที่ท่านได้รับจากสหกรณ์ขึ้นอยู่กับอะไร

- ก. ปริมาณเงินทุนหมุนเวียนของสหกรณ์
- ข. ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์
- ค. ปริมาณธุรกิจที่สมาชิกทำกับสหกรณ์
- ง. จำนวนหุ้นที่สมาชิกถือในสหกรณ์

15. สหกรณ์มุ่งดำเนินธุรกิจกับกลุ่มบุคคลใดเป็นสำคัญ

- ก. กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ เพราะสมาชิกเป็นทั้งลูกค้าและเป็นเจ้าของสหกรณ์
- ข. กลุ่มบุคคลหรือบุคคลใดก็ได้ที่จะทำให้สหกรณ์ได้กำไรสูงสุด
- ค. กลุ่มบุคคลภายนอกเป็นสำคัญเพื่อทำกำไรสูงสุดให้สมาชิกสหกรณ์
- ง. หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ในทำธุรกิจกับสหกรณ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน () หน้าข้อความที่ตรงกับท่านหรือสหกรณ์ของท่าน

1. ท่านกู้เงินจากสหกรณ์ในรอบปีที่ผ่านมาเป็นจำนวนเท่าใด

- ไม่ได้กู้เงิน
- กู้เงินจำนวน () 1. น้อยกว่า 30,000 บาท () 2. 30,001 – 60,000 บาท
- () 3. 60,001 - 90,000 บาท () 4. 90,001 – 120,000 บาท
- () 5. 120,000 บาทขึ้นไป

2. ท่านซื้อสินค้า วัสดุอุปกรณ์การเกษตรและอื่นๆ จากสหกรณ์ในรอบปีที่ผ่านมาเป็นจำนวนเท่าใด

- ไม่ได้ซื้อ
- ซื้อสินค้า/วัสดุอุปกรณ์จำนวน
- () 1. น้อยกว่า 10,000 บาท () 2. 10,001 – 30,000 บาท
- () 3. 30,001 - 50,000 บาท () 4. 50,001 – 70,000 บาท
- () 5. 70,000 บาทขึ้นไป

3. ท่านขายสินค้าหรือผลผลิตทางการเกษตรให้สหกรณ์ในรอบปีที่ผ่านมาเป็นจำนวนเท่าใด

- ไม่ได้ขายสินค้า/ผลผลิต
- ขายสินค้า/ผลผลิตจำนวน
- () 1. น้อยกว่า 20,000 บาท () 2. 20,001 – 50,000 บาท

() 3. 50,001 - 80,000 บาท () 4. 80,001 - 110,000 บาท

() 5. 110,000 บาทขึ้นไป

4. ท่านฝากเงินกับสหกรณ์ในรอบปีที่ผ่านมาเป็นจำนวนเท่าใด

() ไม่ได้ฝาก

() ฝากเป็นจำนวน

() 1. น้อยกว่า 10,000 บาท

() 2. 10,001 - 30,000 บาท

() 3. 30,001 - 50,000 บาท

() 4. 50,001 - 70,000 บาท

() 5. 70,000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของสมาชิกในการทำธุรกิจกับสหกรณ์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความยุ่งยาก/ปัญหา ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

โดยที่ 5 = มีความยุ่งยาก/ปัญหามากที่สุด

4 = มีความยุ่งยาก/ปัญหามาก

3 = มีความยุ่งยาก/ปัญหาปานกลาง

2 = มีความยุ่งยาก/ปัญหาน้อย

1 = มีความยุ่งยาก/ปัญหาน้อยที่สุด

กิจกรรม/ภารกิจ	ความยุ่งยาก/ปัญหา				
	5	4	3	2	1
1. การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับธุรกิจของสหกรณ์					
2. การติดต่อทำธุรกิจกับสหกรณ์หรือการติดต่อกับสหกรณ์					
3. ความชัดเจนของข้อมูลเกี่ยวกับวิธีทำธุรกิจกับสหกรณ์ที่ได้รับจากกรรมการหรือประธานกลุ่ม					
4. การเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปี					
5. การเข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิก					
6. ความชัดเจนของข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานสหกรณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมประชุมกลุ่มสมาชิก/ประชุมใหญ่					

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงาน หรือการติดต่อทำธุรกิจกับสหกรณ์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวณเพชรรดา สายแก้ว
วัน เดือน ปีเกิด	12 เมษายน 2520
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
ประวัติการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ปี พ.ศ. 2547
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดสระแก้ว
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ

